

Mahjas weefis.

Maksa ar peesubhtifcham
par pafši:

par gadu 1 rub. 60 kap.
" pufgadu 85 "

Maksa bez peesubhtifcha-
nas Rihgā:

par gadu 1 rub. — kap.
" pufgadu 55 "
" 3 mehneschi 30 "

Mahj. w. teel isdohs fesi-
deenahm no p. 12 fahfoht.

Maksa
par fludinascham:

par weenas fleijas smalku
rakstu (Petit-) rindu, jeh
to weetu, to tahda rinda
eenem, maksa 10 kap.

Redaktija un effpedizija
Rihgā,

Ernst Plates bilfchu- un
grammatu- drufatawā pee
Pehtera basnijās.

Ernst Plates, Mahjas weefa ihpafschneeks un apgahdatajās.

Mahjas weefis isnahf ween reis pa nedeku.

N°. 41.

Sestdeenā 11. Oktober

1875.

„Mahjas weefa“ lasitajeem

par sinu, ka ar 40to numuru eesahzees beidsamais gada-zertorksnis un ka us scho laiku war „Mahjas weefis“ pafsteleht. „Mahjas weefis“ no Oktobera fahfoht lihds gada beigahm maksa 30 kap., ar peesubhtifcham pa pafši 60 kap. Peelikums us scho laiku maksa 20 kap.

Ernst Plates,

„Mahjas weefa“ redaktors un apgahdatajās.

Rahditajās.

Zaunatahs sinas. Telegrafa sinas.

Celkshemes sinas. No Rihgas: mirschanas-lahdes dibinaschana Latw. beedribā. No Randamas pufes: labibas augschana, — uguns-grehki. No Pehterburgas: dferchanas masinaschanahs, — nautas jumās preefch uniwersitetchm, — weza wara-nauda, — spreedumi basnijās leetas.

Ahrfemes sinas. No Bahzijas: keisara braufschana us Italiu, — ultramontanu rihlofchanahs Bairija. No Franzijas: ultramontanu zenteeni. No Mailandes: daschabi awifchu spreedumi pahr Bahzu keisara zelofchanu us Italiu. No Rohmas: laupitaju wadonis Kapraro. No Serbijas: jauna ministerija.

Mahju pahrdohschana. Gabijumi Baltijas gubernijas. Ans Leitana 'bshwe, darbi un mirschana. Grammatu sina. Dselszela brauzeeni starp Rihgu, Selgamu un Moschaitem.

Peelikuma: Arweenu tilai gohdigi. Graudi un seedi.

Zaunatahs sinas.

No Rihgas. Kā „Wids. gub. aw.“ sino, tad tai Stā Oktoberi Widsemes wize-gubernatora kungē barons von Krüdeners fawās pafcha darifchanās aishrauzis us diwu nedeku laiku us Kehwali.

— Pafaktairiti 25 rubtu gabali (papihra naudā), ihfii smalki pakal tairiti, ir par Austrijas rohbeschahm eeklihdufchi Kreemu semē un fchur tur jaw atrasti, ari us Rischni-Nowgorodas leela tirgus. Kreemu waldbiba ar zitu waldbibu polizeju palihdsibu efohf blehscheem Austrija pehdas peedfinufe.

No Berlinese teel fchahds nelaimigs atgadijums sinohts, kas ari mums der par eewehrofchanu: prohti kahda dahma gribeja brauft ar omnibusu, bet omnibusā eekahpdama peegahja par tuwu pee kahda firga, kas preefch pahruhghschanas tur stahweja. Sirgs bija lohdbigs un dahmai kruhtis til stipri fahohda, ka wina gar semi pakrita un krisdama rohlu pahrlausa. Schis atgadijums diwejadā sinā muhs atgahdina: 1) lai fwefcheem firgeem par tuwu nepee-eijam klah un 2) lai tahdeem firgeem, kas ir lohdbigi, usleek purnu-mauzamohts, tā ka tee newar lohst.

No Bairijas. Tā kā Zerga adrefes-raksts, kurā ministerija tikufe apwainota, no tautas-fapulzes tizis peenemts, tad waretu weegli notift, ka Bairija ministerija pahrgrohshahs. Lau-

tas-fapulzē pahrspreeschana tagad fihwa, jo brihwprahhtige un ultramontani weens preefchotru faro.

No Mailandes. Pahr fwehtku deenahm, kas Bahzu keisaram par gohdu isrihtotas, sinodami peeminejam, ka ohtrā deenā buhfchoht leeliska kara-pullu munstureschana. Tagad nu pahr scho munsturescham kahdas sinas atnahlfchahs. Pee munstureschanas nehmuſchi dalibu 22,000 kara-wihri, kurā pulkā bija sinamis leelgabalneeki, jahtneeki un kahjineeki, kas pehz kara-lifumeem istahditi munstureja. Statitaju bijufchi leels pulks fanahzis, faka, ka lihds kahdeem 100,000.

Telegrafa sinas.

No Bairijas tai 9tā Oktoberi. Kehnina atbilde tika preefchā lasita. Schini atbildi kehniſch atraida ministerijas luhghscham, lai to amata atlaistu, un issaka fawu pilnigu meeribu ar ministerijas istureschanohs.

No Mailandes tai 8. Oktoberi. Pee gohda-maltites, kas Bahzu keisaram par gohdu tai 7tā Oktoberi tika notureta, Italias kehniſch Wiktors (Emanuels issauza fawam augstam weefam (keisaram) weselibas, issazidams, ka Italias tauta wehloht labklahschanohs Bahzijas keisara namam un wisai Bahzu walstei, un dsehra us abu tautu pastahwigo draudfsibu. Bahzijas keisers Wilhelms, par laimes wehlescham pateifdamees fazija, ka ta starp Bahziju un Italiu pastahwofcha draudfiga buhfchana kā ari starp winas walbineekem efohf ari leeziba par Griopas meera ufturescham.

No Wihnes tai 8. Oktoberi. Kā tureenas awises sino, tad tai 4tā Oktoberi nakts laikā 200 Turku pahr Serbijas rohbeschahm pahrgahjufchi, tur diwi mahjas (weena mahja bija rohbeschu waktneeku names) fahedsinajufchi, waktneekam galwa nozirtufchi, diwi zilwekus eewainojufchi un daudf mahju lohpus aisdsmufchi. Serbijas waldbiba fawam weetneekam Konstantinopelē aislaidufe pa telegrafu sinas, lai pahr mineta meera-trauzescham pee Turku waldbibas fawu pretoschanohs issaka.

Geschiedemes sinas.

No Nihgas. Latweefchu beedribâ jaw daudflahrt ir spreests par mirschanas lahdes dibinâschanu un ari fastahditee likumi jaw daschflahrt pahrspreesti, bet dohmas un wehleschanahs negribeja weenotees. Tadeht fchi leeta arweenu wehl bij jatleek, kamehr ne-atrada eerikfi, kura wiſi waretu peekrist. Par dibinajamâhs mirschanas lahdes eerikfi runaswihri nu ir weenojuſchees un isgahjuſcho fwehtdeenu peenehma fastahditohs lahdes likumus. Schee likumi deht apstivrinaſchanas wehl tiks preekſchâ likti general-fapulzei, kuru ſaſauls nahloſchâ mehneſi. — Tai paſchâ runaswihru ſapulzê tika Kronwalda komiſſijâ eewehlehts kauſmanis Chr. Berg k., H. Allunan lunga weetâ.

— **Behterburgas** Ehr-Nihgâ dſihwojoht lahds naudas-iſleenetajs, kas ſaweem parahdneekem, ja tee neſpehjoht laikâ weſfelus iſpirkt, peedahwojoht bagatas bruhthes. Warbuht wiſch jaw daschahm bruhthem buhs tahdâ wiſſe wihrus apgahdajis. Bet neſen winam nogahjis gauſchi greiſi. Wiſch bij atradis prezineekus preekſch diwahm mahſahm, kas nebuht nebiſjuſchas wairs jaunâs un ari zitadi newarejuſchas wiſ neſaht mirtas-krohni. Laimigahs bruhthes uſluhds winu un ſawus bruhthganus pee ſewis, kur tad pee taſes kaſijas lai waretu naudas leetu norunaht. Naudas-iſleenetajs nu atdohd bruhthem bruhthganu weſfelus, kas tad turpat preekſch winu azim teek ſadedſinati. Bet tiſlihdſ tas notizis, tē abi bruhthgani wairs prezetees ir dohmaht nedohma un draude wehl apſuhdſeht, ja nelikſchoht ſchohs meerâ. Kas tahtat notizis — naw ſinams.

No Randawas puſes. Bahr ſcha gada ſemes augtu raſchojumeem man behdigas ſinas jadohd. Rudſi gan bija puſlihdſi iſdewuſchees, bet ſeemasſweeſchi (puhri) pa leelakai datai pawafari ja-iſar, atlikums ari wehl wahji audſis. Waſaraja zaur paſtahwigu ſaujumu ari no-auguſi. Seens un ahbolinſch wairaf knapi audſis. Tabiba zenâ nezelahs, bet wehl druſku atpakat ir gahjuſe. Tagad maſſa: par ſeemas ſweeſcheem, 350 kap. puhrà; par rudſeem 250 kap., par meeſcheem 220 kap., par auſahm 130 kap., un rahzeneem (kartupeleem,) 40 kap. puhrà. Lohpi ir lohti lehti; 30 procentes lehtati kâ pagahjuſchâ gadâ. Un zil man ſinams, tad tahdâ buhſchanâ atrohnahs wiſſ tas apgabals no Tukumas lihds Kuldigu un Wentſpili. Tâ tad nu ir redſams, ka mums ſemneekem atkal ſchini gadâ nahſſees deesgan gruhti ſawas nodohſchanas maſſaht. Tai Deewſ mums palihds! — Ari uhdens truhkums daschôs apgabalds ſtipri manams, tâ ka daudſ juhdses jabrauſ, cekam dſirnawas atrohd, kur tad par dahrgu nauđu tikai war malt dabuht. Tâ par prohwi: Randawas R. dſirnawâs dabuhn maſſaht nereti 25 kap. par rupju maſſchannu. — Tai 12. Septemberi dabujam redſeht ſemi jaw bal-tâs ſemes drehbês tehrptu. Tagad laiks atkal jauks, un brihſcheem brangê lectinſch nolihſt, tâ kâ daschi ſemlohpji Septemberi beidſoht wehl ſawu ſeemas ſehju dabuja eeſtrahdaht, kô lihds tam laikam deht zeetas ſemes nebija warejuſchi padariht.

ſchini rudenî ir pee mums daudſ nelaimes notikuſchas. Ir nodeguſchas: tai 13tâ Auguſtâ, Slohlenbeku ſudmalu krohdſineekam, rija ar wiſeem rudſeem; tai 28. Auguſtâ, Mideſu Krustikalnu arendatorim, rija; tai 2. Septemberi, Randawas Schagarinu ſaimneekam, rija ar labibu; tai 4. Septemberi, Willahju Rahwuſch gruntneekam, dſihwojama ehka; uguns

zehlees no ſkurſtena. Tai 8tâ Septemberi, Naudas Leekalnu ſaimneekam wiſas ehkas beſ rijas, no kam uguns zehlees, naw ſinams. Tai 9. Septemberi, Ahdſires Zehrpu gruntneekam, rija ar wiſu labibu. — Ari ſirgu ſagti ſaht jaw muhs atkal apmekleht. Nakti no 20. uſ 21. Septemberi noſaga 2 ſirgus Duhres Strimbu ſaimneekam. Ar ſchehlumu japeemin, ka pee mums nereki bailigas leetas noteekahs. It ihpaſchi gada-tirgôs, kuri pee mums beeſchi teel tureti, daudſreis pat ſleplawiba noteek. Schogad 27. Auguſtâ un 29. Septemberi Randawas meeſtinâ diwi zilweki zaur kauſchanohs tapa ar naſcheem ſtipri eewainoti. Beſ tam wehl nereki tohp zilweki uſ zeta ſaſiſti, apſmeeti Buhtu gan lohti wehlejamâs, ka polizejas wairaf wehribu uſ tam greeſtu. Sabiles meeſtinâ, ſchini waſarâ eelas brugejoht, ir atrasti diwi zilweki, kuri pehdas dſitumâ ir bijuſchi eerakti. — Sawu ſinojumu beigdams wehl waru ſcho preeku pawehſtiht, ka daschi Semites un ziti tuwaku pagafu ſaimneeki — uſ augſchâ mine-tas muſſchas pag. wez. uſaizinaſchannu ſchini pawafari bija ſahluſchi ihpaſchu teatera ſahli buhweht, tâ dſird, tad drihſ buhſchoht gatawa, un preekſch ſeemasſwehtkeem jaunâ ſahli jaw ſpehſehchoht. Pee buhwees ari Semites dſimts kungs barons v. Firls palihdsjeis. Glawa teem! G. Br.

No Behterburgas. Stipra dſehreenu dſerſchana Behterburgâ beidsamâ gadâ ſtipri maſſinajuſehs, tâ par prohwi 1873ſchâ gadâ bija iſderti 2,263,000 wedri brandwihna un 3,708,000 wedri alus. Salihdsſinajam 1873ſcho gadu ar 1874. gadu, tad atrohnam, ka 1874tâ gadâ 224,00 Owedri brandwihna un 614,000 wedri alus maſſa iſderti nêla 1873ſchâ gadâ. Dſehreenu pahrdohſchannas weetas ari pamafſinajuſchahs, prohwi 1874. gadâ ir 1444 tahdas weetas maſſa. Tapat ari peedſehruſcho maſſa biſis 1874. gadâ.

— Kâ Behterburgas awiſes laſam, tad walddiba ſchini gadâ dohdohht preekſch uniwerſitetu jeb augſtkohlu uſtureſchannu tahdas ſumas un prohwi: preekſch Behterburgas uniwerſitetes 348,987 rubl., preekſch Maſſkawas 422,682, rubl., preekſch Charkowas 305,377 rubl., preekſch Kaſanas 315,466 rubl., preekſch Wladimira uniwerſitetes Nijewâ 306,710 rubl., preekſch Jaun-Kreewijas uniwerſitetes Odeſâ 203,281 rubl. un preekſch Zehrpatas uniwerſitetes 233,229 rubl.

— **Wezas waza** (kapara) naudas gabali tiks ſchogad iſ wiſahm krohna kaſehm weſti uſ Behterburgu, lai waretu iſkaufehht un tad pehz ſwara pahrdohht. Lihds 1mam Juni ſch. g. jaw bija ſadabuti lahdi 10,000 birkawi tahdas naudas. Nahloſchâ puſgadâ dohma wehl lahduſ 6000 birkawu ſawahlk. Wiſa ſchihſ naudas wehrtiba ſneegſchotees lihds wairaf kâ lahdeem 4 milionu rublu.

— Kâ „wiſpahrigais baſnizas wehſneſis“ dabujis ſinaht, tad ta komiſſija, kas preekſch ſwehtku deenu un ſlinkumu pamafſinaſchannas tautâ ir eezelta, eſoht ſawus darbus beiguſe un ſchahduſ ſpreedumus iſlaiduſe: 1) garidsneekem, kas lauſchu ſkohlâs tizibas mahzibu paſneedi, par peenahlumu uſdohdams, ka lai wini ihpaſchu ſwaru leekoht uſ zeturto (treſcho) bauſli un pareiſtizigas baſnizas mahzibu pahrswehtku deenahm jo plaſchi iſſkaidrojoht; 2) pee jaunnu baſnizu buhweſchannas draudſes uſ tam grohſamas, ka winas tahs nenofaugoht uſ lahdas weetas ihpaſcha ſwehta (Localheiliger) wahrdu, bet uſ wiſpahri zeenito ſwehto wahrdu; 3) tahm ſemſtibahm ir at-lauts, tohs ſemneekus, kas zaur labu uſweſchanohs un labu ſaimneezibu uſteizami, gohdam apdahwinaht ar nauđu, labibu

jeb ar zitahm semfohpibas waijadfibahm. Zhjá laiká minetas Lomifijas nošpreedumi nahššchoht pee Walššpadohmes preeššch zauri luhlošchanas.

Ahršemes šinas.

No Bahzijas. Jaw awišes bija šinojuščas, ka Bismarkš Bahzijas keisaru pawadišchoht uš Italiju, bet tagad lašam awišes, ka Bismarkš šawas wahjas wešelibas deht newarešchoht lihšš braukt, wina weeta braukšchoht walšš sekretēers Bilows. Ká jaw šinohts, tad keisars braukšchoht lihšš Mailandei, tur Italias kehninšch Wiktors Emanuels wina šagaidišchoht. Keisars tai 6tá Oktoberi tur nonahššchoht un palikšchoht lihšš 10tam Oktoberim. Mailande šchinis deenás buhs šwehtku-ušwalká tehšpufes. Pirmá deená buhs keisara apšweizinašchana, gohda-maltite un dohmes (basnišas) illuminažija (apšaišmoschana ar škunštigahm ugunim); ohtá deená buhs kara-pulku leela munšturešchana, apšweizinašchana un šatikšchanahš kehnina pili, illuminažija un išgresnota teaterišrahdišchana teateri; treschá deená buhs pilš-jakts jeb medišchana un wakará teaterišrahdišchana; zetortá deená buhs pilššehtas apšlatišchanahš un wakará bale jeb wešibas pili, un peektá deená buhs išbrauzeens uš Komera esaru un wakará keisars ašbrauks. Šchi ir ta nolikta deenas-kahrtiba Bahzijas un Italias waldineeku šatikšchanas laiká. Šchi šatikšchanahš ari nebuhs pawišam bes šwara politikas šiná, lai gan ta naw ar ihpašchu politikas nodohmu išdarita. Wišu pirms šchi draudšiga šatikšchanahš ir atkal jauna leeziba pahr meera ušturešchanu starp Bahziju un Italiju; tad tee Bahzijas un Italias walšš-wihri, kas šaweem waldineekem lihšš atbraukšchi, pa šcho laiku žits ar žitu šatikušchees ari šarunafes pahr politikas buššchanu un daschšs zenteens jo wairak šaweenošees, jo abahm waldibahm, tillab Bahzijai ká ari Italižai šchim brihšchahm šakaro pret pahwestneekem, ultramontaneem. Italešchi ari Bahzijas keisara atnahšchanu uš Mailandi ar širšnigu preeku apšweizina, ká to kahda Italias awiše („Italia milit.“) škaidreem wahredeem iššaka. Mineta awiše rakšta tá: „Bahzijas keisara braukšchana uš Italiju, lai waretu Italias kehninu apraudšiht, naw tilai par atlihššinašchamu, ka Italias kehninšch wina Berliné apmeklejis, bet ari par pabalstu Širopas meeram, bet it ihpašchi šchi atbraukšchana ir weens weštūrei wehtá leekams notikums. Kad paštatahs uš pagahjušcheem laikem un abdohma, kas Italižai bijuše preeššch Bahzijas un preeššch wišas Širopas, tad Bahzijas keisara atbraukšchana preeššch Italias ir no leela eewehrojama šwara. Un kad Bahzu keisars, pawadihts no šaweem šlaweneem walšš-wihreem, uš Italiju atnahš, tad tas ir it ká warena Bahžija šawu drauga prahtu parahdižufe Italižai, prohti tai Italižai, kas fenakšs laikšs tika no žitahm walššim eekahrota, bet kas tagad uš šawahm kahjahm šahwedama pate fewi walda. Šcho drauga prahta parahdišchanu no Bahzijas pufes Italias tauta šanem ar širšnigu patežibu, ká to ari apšweizinašchana Mailandé apšeežinahš.“ Tá rakšta mineta awiše un šawa rakšta beigás peemin ari Bahzijas šlaweenohš kara-darbuhš beidšamšs gaddš. Italias tauta pareiši dara, šikdama tahdu šwaru uš draudšigo šatikšchanohš ar Bahziju, jo, ká jaw peeminejam, abahm walššim pret weenu eenaidneeku, prohti pret pahwestneekem ultramontaneem, šakaro.

— Ká jaw šinams, tad žaur Bruhšchu-Šrantšchu karu mašahš Bahzu walššis lihšš ar Bruhšiju šaweenohšs leelá Bahzu

keisara walšši jeb walššibá; bet daschšas walššis weht patureja šawu pašchu waldibu, ká par prohwi Bairija jeb Baireešchu kehnina walššiba un Šalšchu seme. Šchim walššim, mašakahm buhdamahm, šinams ari uš politiku mašaka eepšehja un tamdeht no winahm awišes retaki šino; bet daschreš tatšchu kas noteek, kas preeššch pašinoschanas derigs. Tá tagad Bairija, no kuras tagad šasino pahr ultramontanu riblošchanohš. Baireešchi ir katoki, tapež; ari Bairija ultramontaneem leelaka eepšehja un wina wišadi nopuhlšhs, lai waretu waldibas leetas eemaištees un žit neko waldišchanu pež; šawa prahta eegroššiht. Šinams Bairija, kura peeder pee katoku tizibas, wiši jaw naw padewušchees ultramontanu zenteeneem, tur ir ari deesgan brihšwprahtigu wihru, bet teem nahšahš deesgan gruhti pahr ultramontaneem dabuht wiršrohtu, jo tee ir weikli rikotaji, ká to redšija pee walššweetneeku išweleschanas, tur no ultramontanu partijas tika wairak neka no brihšwprahtigo partijas išweleti. Ultramontani, no šawas partijas wairak lohžeku weetneeku šapulžé eedabujušchi, nu šahlušchi pahrdrohšchi išturetes, tá ka kahšs iš wina pulka pat Bairijas kehninu aštizis. Ká tas notizis, to družin tuwaki apluhšosim. Tautas weetneeku šapulžé tika tai 1má Oktoberi pahršpreeššs tas no tautas weetneeka Žerga (Žorg) šaraktištis rakššs (adrese). Šchis rakššs bija peenemšs un nahža ká jaw šazijam, tai 1má Oktoberi pee pahršpreeššchanas. Mineta rakššá bija išteiktš, ka ministerija kehninu apmeklojoht, winam tautas weleschane nepareiši tulkodamas, un tadeht lai kehninšch ministeriju no amata atlaišchoht. Pee apšpreeššchanas tika peeminehtš, ka Žergš ne-aprašá un nepeenahžigá wiššé ministerijai ušbruzis. Uš tam atbildedams Žergš šazija, ka pahršpreeššchama leeta tahdu rakššu pagehrejufe un to iššazidams weht jo šipraši ministeriju aššehra. Uš tam nu weens no ministereem atbildeja, iššklaidrodams, ka ministerija gan ne pee weenas partijas neturotes, tad tomehr wairak peešlejoštees pee brihšwprahtigeem, jo waldišchanas šikumi šawšs nošazijumšs ari eewehrojohht brihšwprahtibu un tizibas šwabadibu, turpreti garidšneeki šchim nolikumam pretojotees. Kad Žergš (winšch peeder pee ultramontaneem) ministerijai pretojotees šazidams, ka walššis eedalíšchana aprinkšs deht tautas-weetneeku želšchanas ne-efohht pareiši išdarita, tad uš tam ja-atbild, ka ministerija šchahdu eedalíšchanu išdarijuše, lai weetneeku weleschana notiktu šwabadi, bet ne tá, ká to ultramontani wehlejšotees, kas gribetu, lai garidšneeku waldiba walditu pahr walššwaldibu. Ká garidšneeki uš tam žentufchees, tas ne-efohht gruhti peerahdams, jo netikai weens bišlaps efoht pee garidšneekem rakššu iššaidis, kas walšši uš preštibu pret waldibu ušazinajoht, bet ari preešteri to darijušchi uš kanželes šprediki šazidami. Tad tahtaki runadams augšcham minetais ministeris norahdižija uš tahm weetahm Žerga rakššá, tur tas kehninam par tuwu nahšis. Pež šchis iššklaidrošchanas tika eepšeežšs rakššis, kura 75 brihšwprahtigai partijai peederigeem tautas-weetneeki iššaka šawu preštibu pret Žerga adrešes-rakššu. Šchis preštibas rakššis iššumá šanemšs, šlanetu tá: Mineta adrešes-rakššá no Žerga atrohnahš iššaziti ultramontanu politikas zenteeni par Baireešchu tautas zenteeneem, it ká wiša Baireešchu tauta to pašchu pagehretu, lo ultramontani rauga preeššch fewis eeguht. Mehs šchahdai iššazišchanaš pretojamees, šinadami, ka wiša Baireešchu tauta šchahdeem zenteeneem nepeekriht un newaram peenemš par pateššibu, ká Žergš to šawá adrešes-rakššá iššaka, ka tilai weena data

un ismanibu winſch bija ſew daudſ flehpejus apgahdajis, tā ka polizejai ne-īfdewahs wīnu peekert. Sawus laupīſchānas darbūs winſch īfdarija Sizilijā. Dauds gadūs winam bijis par beedri tas par breeſmīgu laupitaju īfdaudſinatais Dſchakolone. Kad Dſchakolone 1874tā gadā tika ſakerts, tad Kapraro weens palika ar ſaweem 9 laupitajeem, kas winam uſ nahwi bija padewuſchees. Zil breeſmīgi ſchē laupitaji ſtrahdajuſchi, to wehlaſ pee teeſas īsmelleſchānas dabuja ſinaht; tā par prohwi wīni teem, kas pahr wineem bija teeſahm ſinojuſchi, bija wehderus uſgreesuſchi, ſirdis īsnehmuſchi un tahs īswahrijūſchi un tad apēhdūſchi. Kā jaw Itālijas laupitaji mehds dariht, tā ari Kapraro to darija, prohti winſch ſemakas kahtas laudis ne-aīſfahra, lai tee ſakaitinati wīnu pee teeſahm ne-uſdohtu. Kapraro preekſch ſawas familijas deesgan leelu naudas ſumu ſakrahjis, kas tagad pee tahm jo pahrtikuſchahm familijahm peeder. Warbuht ari Kapraro nebuhtu til ahtri wehl rohkās dabujuſchi, ja Itālijas waldiba uſ wīna galwu nebuhtu nolikufe 25000 lihru (wairaf neka 6000 rublu) maſſas tam, kas to rohkā dabutu. Tā tad neſen polizijas ſaldateem īfdewahs, Kapraro lihds ar wīna 9 beedreem pahſteigt. Kapraro dſihwu rohkās nedabuja, jo winſch pretituredamees ſawu dſihwibu īſlaida.

No Serbijas. Wīnu reiſ ſinojam, ka Serbijā miniſterija pahrgrohſijūſehs, tagad nu waram paſiroht, ka jauna miniſterija ſaſtahdinata, kuras par preekſchneeku ir eezelts Kalje-wizes, kas ar ſchahdu runu, kuru ihſaku ſanemtu ſchē paſneegſim, tautas-ſapulzi jeb landtagu uſrunaja: „Brāhli! mehſ wīſi paſiſtam tahs buhſchānas, kuras tagad atrohtnamees un kuras daudſ ſtiprateem ſpehkeem, neka mums, ne-atlautu pahroleeku patauſchanohs uſ mums paſcheem; bet tehwiņas peenah-lumu ſwehtums tahdōs brīhſchōs ſtiprina un dohd ſpehku, kas wehl teel pawairohts un ſpehzinahſ zaur ſaweenibu ar wīſ-pahrigo tautas apſinu un juſchānu. Tahdōs brīhſchōs ir muhſu wīſu peenahkums Serbijas, muhſu dahrgas tehwiņas gohdu un ſlawu uſtureht un wīnas labumu eewehroht. Schis peenahkums ir ari eeragams par ſirſta waldibas ſwehto peenah-lumu. Mehſ (prohti jaunee miniſteri) tapeh; ari eſam uſ ſirſta uſaizinaſchānu ſawus amatus peenehmuſchi, pataudamees tilkab uſ ſirſta zeenijamu uſtizibu kā ari uſ juhſu palihdſību tehwiņai par labu. Ta naſta ir leela, ko eſam uſnehmuſchi; bet kad juhs, zeen. tautas-weetneeki, mums palihdſefeet to neſt un prohti ar tahdu paſchu uſtizibu, ar tahdu mehſ to uſnehmuſchi, tad waram lohpa zereht, ka ſirſtam un tautai wareſim ar drohſchu waigu ſajiht: Juhſ mums eſat uſtizejuſchi un mehſ juhſu uſtizibu ne-eſam krahpūſchi. Serbija un Serbeeſchi buhs to no mums dabujuſchi, ko mehſ tahm ſchis nis laikōs ſpehjam doht. Serbeeſchi un uſtizami tauteeſchi buhdami ſateekamees kā brāhli. Nu tad ſtrahdaſim ar ſaweenoteem ſpehkeem preekſch Serbeeſchu tautas un wīnas ſirſta labklahſchānahs un laimes. Tad ar Deewa palihgu wehl wīſ war labi īſdohtees. Lai dſihwo ſirſts, lai dſihwo tauta!”

Tautas-ſapulze ſcho runu apſweizinaja ſaukdama: „lai dſihwo ſirſts, lai dſihwo tauta!” — No jaunās miniſterijas zere daudſ labuma preekſch Serbijas ſagaidiht politikas-, ſaimneezibas-, kulturās- un naudas-leetā. Eſoht ari ſgaidami, daſchadi teizami pahrgrohſijumi.

Maſju pahrdohſchāna.

Semneeku maſju pahrdohſchāna ſemneekem Kurſemes pri-

wat muīſchās ir ari pehdīgā gadā (ſ. i. no Jurgeem 1874 lihds Jurgeem 1875) labu ſohli uſ preekſchu ſpehruſi, lai gan aiſpehrno 1873/74to gadu neſaſneedſa ne pahrdohſtas ſemes wehrtibā ne ari leelumā; jo 1873/74 ſaimneezibas gadā tika 475 ſemneeku mahjas, 19,319 deſetinu ſemes leelumā par 1,660,718 rubl. pahrdohſtas, bet 1874/75tā gadā til 379 mahjas, 15,312 deſetinu leelas par 1,346,101 rubleem. Turpreti ir deſetinas pirkſchānas maſſa zaur zaurim no 85 r. 96 l. uſ 88 rbl. 75 kap. pazehluſehs.

Lihds ſchim no wīſahm 11,906 pee Kurſemes priwatmuīſchahm peederigahm mahjahm ir 3598, lohpa 146,910 deſetinu leelas par 12,691,558 rbl. no ſemneekem pirkſtas, pee kam Kurſemes krediteedriba 3,992,182 rbl. aiſdewa. Tā tad buhtu no wīſahm Kurſemes priwatmuīſchu mahjahm jaw wairaf kā 30 procenti (wairaf ka 30 no ſimta) pahrdohſts. Tad ari ja-eewehro, ka no wīſahm 11,906 mahjahm 3327 pee tahdahm muīſchahm peeder, kas kahtai wīſai familijai par ihpaſchumu (Zideicomiſs-Güter) un kuras lihds 1870. gadam pawīſam nebij brīhw pahrdohſt. No ſchahm daſchadu eemeſlu deht, ihpaſchi to gruhtumu peh; kuzi pee ſchahdu mahju pahrakſtiſchānas no weena ihpaſchneeka uſ ohtru zelahs, no 1870 gada ſahloht til 117 pahrdohſtas ir.

Behdejos ſeſchōs gadōs bij pahrdohſchānas mehrs apaldōs ſkaitlōs ſchis:

Lihds Jurgeem 1870 tika pahrdohſtas:

	1537 mahjas,	61,532 deſetinu leelas par	5,896,811 r.
1870/71 ſaim. gadā	336	12,791	1,334,920
1171/72	541	20,675	1,535,494
1872/73	330	17,461	917,504
1873/74	475	19,319	1,660,718
1874/75	379	15,312	1,346,101
lohpa 3598 mahjas, 146,010 deſetinas leelas par			12,691,558 r.

Gadijumi Baltijas gubernijās,

(to kahtōs Wahſemneeks Ludis Rōfflers preekſch pahra gadeem ſchē zelodams uſiſmejis.)

(Statees № 35.)

Wilna gut patihkamā weetā. Domeht buhtu wehlejamš, ka to weenreiſ kreetni īſtīhritu, īſſlauzitu un nobehrſtu ar labu teeſu melnu ſeepu. Bet ko leelumā gribeju to maſumā atradu: dſeļszelamahjas reſtorazijā. Tur wehſoja un tihrija. Bet — mana Wahziſki runataja jaunkundſe nebija wairš. Ar pagrabneekem pa welti Franziſki, Angliſki un Italiſki runaju, jo tee to neſaprata, un til ar mohlahm zaur to wīſeem patihkamu wahrdū „Roſt beef“ un ar dſert tahdiſchānu, dabuju ehdeenu un alu. Ubi bija brangi. Un kad ſulainis baltā krawatē un weſtē un melahm biſſehm, manim maiſi atneſa, eſ tam gribeju par tahdu malkiti „bravo!“ uſſaukt, bet ir to winſch neſaprata, ſkatiyahs man azis un praſija: „waj kaſiſi?“ Tas manim bija nahwes duhreens, mana pehdiga pamehginaſchāna, un bija ja-iſteekahs, ar ſihmju walodu ween.

Laiſ nahza klahſt uſ tahtak braukſchānu. Zelotaji jaw ſaradahs, biletēs nopirkūſchi laidam uſ Rownu.

Rowna iſſkatiyahs lohſcha wakara ſauleſſtarōs. Preezajohs to apſkatidams, pirms tilts ar ſawahm dſeļſu ſeenahm pilsſehtu un upi aiſſlahja. Ko ſchē tas neſlihpets metals darija, to pehzaſ darija weena Bohlu kundſe. Ta eeflejhahs lohgā. Mehſ eſam Wirbalē. Kondukters nonem paſes, bet ſchandars atneſ tahs atpalat. Bai tam ne-apdohmigajam, kam truhſt ſtempeleta atwehle uſ ahrſemehm eet!

Nu wehl peenahk weens wahziſki runadams dſeļszeta ap-

finatajs un laipnigi peeruna, lai šče ar masu paspehli, Kreewu naudu pahrmaina Bahzu naudā. Es ar to bija meerā, bet pehzal eeraudsiju, ka nekur nebuhtu dahrgat aismalfajis, kā šče. Katrs lai preefšch Wirbales fargahs no tahdas pahrrunafchana nas naudu pahrmainiht; jo tahs us to iseet, naudas mākā eekert ko.

Wehl mas gabalinšch un es bija us tehwijs semi Eid=kuhndōs. Rahda leela ta isschkiriba starp šče un tur! Zauti dahrsi fmaida preti. „Waj Zums kas tullejams?“ — „Nē, tikai zefa-leetas.“ Ar to wiša gohdiga zetotaja pahrmellefchana bija nodarita. Augstas, bagatigi isrohtatas ruhmes ir tahs gaidu sahles (kurās zetotaji fa-cet). Wišs greeseens, ta laipniga apeefchanahs ar zetotajeem, — wišs gluschī zitadaks nefa tajā tikai 10 minutes attahā Wirbalē.

Wehl tai pašā nakti eebrauzu Rehnigsbergā. Kad no rihta diwjuhgu drofchlās brauzu pa tahm fchaurahm eelahm, tad duhscha pazilajahs, bet firds wehl labaka palika, kad apmelleju laipnigu firmgalwju mahminu, ko pehdigo reisi ar tumfcheem eesprohgateem (eelokateem) mateem kā bruhsti biju redsejis. Tad pagreesu fawus sohtus us akademiju. — — — Tur direktoru Rosenfeldu un tohs winam peedohtus profesorus un fshlotajus. Tee mani eeweda uniwersitetes aulā, kur wini strahdaja. Kas wišs tur bija isstrahdats un ismahlets no Rosenfelda, Piotrowsky, Gresa, Seydela un wehl ziteem, to šče newaru aprakstiht; jo ta ispiditu wefelu grahmatinu. Pilsfehā lihsumainas eelas un gatuwas ir ar tahdeem afmineem isbruketas, kas, ja ar ward-azainahm kahjahm tur ja-cet, ruhftas afaras ispeefsch.

Cegahjam wezā pili. Buhwesmahlfila te isflatijahs pehz dashadeem pagahjušcheem gadufimteneem. No pirmeeem ordena bruaneekem lihds kehniina Friedricha L' dšimfchanai. Tad nokahpam tai tā nofauktā „afinsteefā“ (Blutgericht). Krafchas pagraba ruhmes. Ce-eijoht tur islitahs gluscha tumfiba. Apfahrt krehflu leesminu tad arween atflaidrojahs: muzas, galbi, krehfli, blafchi un pulzinšch dšerdamu weefu. Blakam teem fehdeja leela balta kake un mala. Arween paleef gaischaks; jo azis eerohnahs pee tahs krehflibas. Nokahpam wehl dšital ar degofchu šwezi rohlā, pa fchaureem, bet augsteem no mitruma pildameem gangeem un eenahzam tajā zitreifigā fpaidukambari. (Bet par to, ko tur redsejis, winšch ne wahrdu neraksta.)

Trihs dalas no Rehnigsbergas wehl usrahda peeminu no wezeem widus laikeem*) Alststadt, Lebericht: un Kneiphof, kas zaur kanateem ir fchirti un ar tilteem faweenoti. Ta dšihwe pa fchihm uhdenū eelahm mani turp wilka, lai gan ta isiwaikofchana no siwim jun Holandes feera, ko us kugeem pahrdewa, tajās karstās deenas pa stipru smaku isplatija. Pilsfehā mihligalee atdufas platschi ir pee pils dihska, restorazijās un birses-beedribas dahrsā, kur nedelas konzerte katram isglih-totam fwefchineekam par brihwu. To zeturdeenas wafaru, kad mani tur eeweda, dahrs bija lohti pils ar weefeeem un apmekletajeem. Jauniba zeereja gar esara malu, waj brauzā ar laiwahm.

Rahdā pehzpusdeenā apmeklejam „Wila bela“ un Ostaparku, diwas kohfchas zeeresweetas. Pirmajā war mahzitees

*) Tas wahrs „Widus laiki“ nahf no wehtures jeb pafaules stah-iteem. Šohs arween eebala 3 dalās: Wezōs la i fōs, Widus la i fōs Jaunōs la i fōs. Wezōs la i fōs no pafaules radifchanas lihds 476. gadam pehz Kristus. Widus la i fōs no 476—1500 g. pehz Kristus un Jaunōs la i fōs no 1500 lihds muhsu laikeem.

dahrsus mahfsligi iskohpt. Tad farunajahs, mani nowest us „Fischersehe.“ Ta bija pee pils. Tur bija jahahpi pa stahwahm trepehm semē, tad eenahzam krehflā pilsfehā kaktā, kurā bija mas naminšch „Wolfschlucht“ (Wilkagrawa). Tahs fchauras duris atwerohht atflaneja aissmajis pulstentis un wahja gaisma no kambara preti atspihdeja. Cegahjam tajā krehflā kambari ar apalkohku greesteem. Trihs galbi un beki, weens flapis ar alwas kruhsehm, krahnis, tam blakam augsti pakahrts feenas pulstentis, wezmohdes ohsola klappalds, apalsch wezmohdiga speegela bija wišas ta kambara leetas, pee lam wehl kehniina Wituma III. un wehl zitu kehnišchligu familijas bildes peebeedrojahs. Bet wišur bija pahreleziga tihriba: dšelsu nashī un gapeles un alwas kruhšes mirdsin mirdsēja diwu tauku-fwetschu gaischumā un tahs desites fmekeja gahrdi. Melu maiši fagreesch ehrmigōs platōs fchkehlichōs ko nofauz „Kniestcha,“ un feeri ir atkal kā „rohni“ un „Kemel- Anis-strizeles.“ Wiša ta mahja isflatijahs pehz gluschī wezmohdes greeseena. Mahjas ihpafchneeze, Fischer wahrdā, ir jaw 78 g. weza, masa augumā, satōs fwahrkōs us galwas mela drahna, apalsch kuras masas fchauras aztinās spihgulo. Wehl mudigi ta staiga aplahrt un apgahda knaschi teem mas weefeeem ko tee wehlahs. Turklah ta labprahst stahsta no fawas zitreifejas fapnu dšihwes. Jaw kahdus 40 gadus wina nebuht no ta namina naw isgahjufe un tagadeja laika dšihwi pašihst tikai no stahstifchanahtm ween. Wišus, kas pee winas eenahl, ta fauz: „mani mihlee lungi,“ ihpafchi tohs studentus, ko wina, kad tee ar to „kufksalu“ (tā wina fauz bairifsch alu) fagistejuschees, ar fawu plahnu un diwgadigu „rohni“ (feeru) atkal iskofchere. Preefch kahdeem gadeem ta siwinejufe fawus 50 gadu fainneeziabas fwehtkus, us kureem tee „mani mihlee lungi“ pa simtahm un diwsimtahm juhdschm bija atbraukufchi winu apmekleht. Tad wina pee greesta kahfcha bija peekahrufe seemasfwehtku frohni ar dauds šwezechm, kas eedeefsinatas to krehflu ruhmi kohfchi apgaismoja, tā ka tee pulku weefi zauru nakti lihds pulstien 7 no rihta pee winas palika.

Wina ir tikai peezus gadus apprezeta fadsihwojufe ar wihru, kas wišu to laiku flims gulejis. Jo tas reiš gohwēninai feenu nesdams bija septinreiš kahju falaušis. Winai ir weena meita jaw 40 gadus weza, kas tai palihds mahjas apkohpibā. To wina farga kā fawu azi no kahrdinatajeem. Jo ta akademijas jauniba proht manigi pehz tahdahm rohschwaidšinu siwtinahm mahfchereht. Tadeht wina to reti laisch weefukambari. Kad to waizajam: waj ta tad ne-ilgojahs pehz kahda wihreescha peepalihga, ta atteiza kaunigi pasmeedamahs, ta ka tee frunkainee waigi aplahrt to bessohbu muti pazilajahs: „Reka! mani mihlee lungi! To wišu es weena pate apgahdaju ar fawu meitu.“

No dšelsuzela un zitahm fchilaita eetaifchm wina runa ar panizinafchanu. Pa dšelsuzetu braukt winai pawifam nebuhtu eespehjamis. „Mani mihlee lungi! Tur fkreijoht jaw til ahtri kā putnis pa gaisu. Es no bailehm tur nomirtu. Tas laikam buhs mahfsligs kundsinšch bijis, kas to isgudrojis.“ Tā runadama ta noslauka beki, us ka weefi fehdejuschi, un tad pate tur apfeschahs. Stahsta atkal: „Kā wišs zitreif bijis jaukaks un tagad atkal zitadaks.“ Waizajam: „Waj wina ne-efohht zeetufe dauds fshahdes un waj weens jeb ohtrs naw aishahjis ar putnu behrneem?“ Bet wina atteiza: „Neka! mani mihlee lungi. Tagad ne. Simams, zitreif gan; bet tee

nu wiſi jaw ari no ſchihs paſaules aiſgahjuſchi. "Meita buhdama ta eſoht wehrpuſe un weenâ gabalâ wehrpuſe, tã ka pirtſti jehli palikuſchi, tad par to nopelnijuſe lahdu wehrdinu. To ta eelikufe taupeſdohſitê. Kad gada tirguſ biſiſ, tad par to eetaupito naudinu nopirkufe kurpeſ, ar to ſwehtdeen pa gohdam baſnižã aiſgahjuſe. "Ja, ja! tolaik bija daudſ darba; bet tagad neweens zilwekſ wairſ negrib ſtrahdaht."

Kahdã pehzpuſdeenã ſchurp turp iſſtaigajeeſ eegahju weefnižê. Bija maſumſ weeſu. Ehdam puſdeenu. Behz ſupeſ eenahk kalſenſ bruhnſ wihrſ, diwejadãſ drehbêſ. Noſeſſchahſ lepni paſchã galbgalã, neleekahſ muhſ žitukſ redſam. Lamajahſ ar pagrabneeku. Tad ſauza: "Sinepeſ!" Tahſ tur bija preekſchã; bet neweena rohkã tahſ winam neſneeda. Laiſkam redſedamſ, ka ſchê ar tahdu lepnu rupjibu nekur newar tikt, winſch peenehma žitadu rakſturi un ſahkla muhſu runãſ eelaiſteeſ. Bet mehſ nelikameeſ neko no wina ſinam, un pat kad winſch ko runaja ar mumſ, mehſ neweens uſ to neklauſijameeſ, un runajam paſchi jawã ſtarpã. Un ari, beſ ka ar winu buhtum atſweizinajuſcheeſ, no weefnižeeſ iſgahjam.

Tik daudſ no Luda Löffler lunga rakſteena, ko winſch pa Baltiſas gubernahm žetodamſ uſſihmejiſ. Kaſ nu tahtak nahk, noteek Bahſſemê. K. E.

Uns Leitana

dſihwe, darbi un mirſchana.

Melaiſim par peeminu no wina draugeem paſneegta Latweeſſchu tautai. (Ar Uns Leitana bildi un rakſtu.) Maſka 25 kap.

ſchinſ deenãſ tika drukã gatawa augſcham mineta grahmata, kura, kã jaw winãſ wirſrakſtiſ rahda, ſtahtã par Uns Leitana dſihwi, darbeem un mirſchana.

Bahrſpreedumu pahre ſcho grahmatu neraſtkiſim un tapat ari winu neſlaweſim, jo labſ patſ fewi ſlawe; bet tikai iſſu ſianu pahre to paſneegſim.

Grahmatina ſahklaſ ar to dſeeſmu, kura "Mahjaſ weeſi" ſawu ſchehlumu un gaudãſ iſſajija ſawam dibinatajam un 18 gadu waditajam uſ muhſchigu duſu aiſeižoht; tad grahmatina jaukeem un ſirſnigeem wahrdeem mumſ atklahj Leitana dſihweſ bildi, kurã mumſ Leitanaſ parahdahſ neween kã kreetuſ gohda-wihrſ, ar tizigu prahtu un tiklu ſirdi apdahwinahkſ, bet ihpaſchi kã ihſiſ Latweeſſchu tautãſ dehlſ, kaſ wiſu ſawu muhſchu beſ gohda- un mantãſ kahribãſ preekſch ſawãſ tautãſ nepeekudamſ ſtrahdajiſ un drohſchi uſ preekſchu ženteeſ. Bahr Leitana kã zilweku, rakſneeku, redaktoru runadama grahmatina Leitana gohda-krohnim peeſprauch trihſ gohda-mehtri- naſ; tad uuhs nowada uſ Leitana beheu-deenu, kaſ mumſ leezibu dohd, lahdu mihleſtibu un gohdu winſch mantojiſ neween pee Latweeſſcheem, bet pee wiſeem, kaſ winu tikai paſinuſchi.

Tad grahmatina mumſ paſneediſ dſihweſ gahjumu, kuru Leitanaſ patſ pahre fewi ſaraktiſiſ ar weenteefigeem wahrdeem un tã mumſ dewiſ ſklaidraſ ſinaſ pahre ſawãſ mahziãſ gahjeenu. Grahmatãſ beigãſ atrohdahſ ſaſtahdijumſ pahre teem jo eewehrojameem rakſteem, ko Leitanaſ ſawar tautai par labu laudiſ laidiſ.

Kahduſ wahrduſ pahre grahmatinaſ ſaturu ſajijuſchi, ari ko peemineſim pahre winãſ noluhku un mehki. Grahmatina

laudiſ laiſta beſ pelnaſ-noluhka preekſch ſaraktitaja un apgahdataja, bet ar to nodohmu, lai žaur grahmatinaſ pahredohſchanaſ neween ſinaſ tikt uſplahkitaſ ſtarp Latweeſſchu tautu pahre Leitana darbeem un nopelneem, bet ihpaſchi eekrahtohſ naudaſ ſuma, ar kuru waretu uſ Leitana duſãſ-weetinu želt peeminaſ-ſihmi, ko Leitanaſ daudſkahrtingi no ſawãſ tantãſ pelniſiſ.

Latweeſſchi! ne Leitanaſm tikai par gohdu, bet mumſ paſcheem par leezibu, ka eſam pateizigi ſawãſ tautãſ draugeem un ſtrahdneekuem, mehſ želſim Leitanaſm gohda-peeminu.

Labprahtigaſ dahwanãſ preekſch ſchihs peeminaſ-ſihmeſ ar pateizibu preti nemſ "Mahjaſ weeſa" redaktija.

Wehl reiſ no ſtrãſ pateikameeſ pahre tahm draudſigahm un miſſahm laimeſ wehleſchanahm, kaſ mumſ no daſchahm puſehm peeſuhtitaſ, ſchê peeleeekam weenu, kaſ ihpaſchi ar ſaweem ſirſnigeem wahrdeem muhſ eepreezinaja.

Ernst Plates.

Fany Plates, dſim. Schmidt.

Augſti žeenitam "Mahjaſ weeſa" redaktorim, Ernst Plates kungam un

wina mihtai un nahkamai laulatãi draudſenei, kã ſaderinateem ſchãi muhſchã lohpã laulibã ſtaigahk, nowehl

daudſ laimeſ un preeka puhteeſ dſihweſ želinã, no ſchehliga Debeſſtehwã mihtãſ un dewigaſ rohkãſ, winu ar peeeklahjigu žeeniſchanaſ pabewigalaſ R. Medniſ.

Un kad daſchreiſ mahkuliſchi

Behdu pilni tuwojaſhſ,

Tad lai debeſſ-engelſſchi

Lee par ſumſ lai ruhpejaſhſ u. t. pr.

Grahmatu ſina.

Behru draugſ. Jauna pirma laſiſchanaſ grahmata preekſch pagãſta ſtohlahm, apgahdata no E. Schröber, ſalãſ draudſeſ mahjitaja. Pirma dala, ſtiptãſ wahlãſ eefeeta, maſka 30 kap. Atalpahrbeweji un ſtohlotaji, kaſ wairãk eſemplaru nem, dabu pelnaſ-daku.

Pamahjiſchana Kreewu wãlodã. Saraktiſiſ Lanbeſ Indrikiſ. Dhtã pahrtaiſta druka. Pirmãſ ſohlſ. Maſka 30 kap.

Paſauleſ-ſtahtu-grahmata. Ar daudſ bildehm puſchkota jauna druka, pehz muhſu laiſu wajãdſidãhm pahrtaiſta, ar peeſitumu no 1861. lihſ 1875. gadãm. Stohlãhm un mahjahm lohti deriga. Maſka eefeeta žetãſ wahlãſ 50 kap.

Widſemeſ weja un jauna Laika-grahmata uſ 1876. gadu ir gatawa un manã driku-namã un grahmatu-bohdê dabujama. Laika-grahmata ir ar 9 bildehm puſchkota un maſka ne-eefeeta 5 rubl. par ſimtu, eefeeta 10 kap. gabalã.

Ernst Plates.

Dſelſſzela branžeeni ſtarp Rihgu, Jelgawu un Moſchãiſkeem.

(No 7. Mai ſahkoti.)

	pullſt. min.		pullſt. min.		pullſt. min.		pullſt. min.	
No Rihgãſ iſbrauz	8	45 r.	2	10 d.	8	3 w.	10	30 w.
nonahk Jelgawã	10	65	3	22	9	7	11	41
iſbrauz no Jelgawã	—	—	3	42	9	23	—	—
nonahk Aužê	—	—	5	44	11	4	—	—
Moſchãiſkã	—	—	7	19 w.	12	13 n.	—	—
No Moſchãiſkeem iſbrauz	—	—	5	53 r.	—	—	9	12 w.
nonahk Aužê	—	—	7	20	—	—	10	22
" Jelgawã	—	—	9	36	—	—	12	11
iſbrauz no Jelgawã	7	50 r.	9	56 r.	4	3 d.	12	28 n.
nonahk Rihgã.	9	5	11	13	5	18	1	37

Lihſ 10. Oktobrim pee Rihgãſ atnahkuſchi 2134 lugi un aiſgahjuſchi 2044.

Atbildamſ redaktehſ Ernst Plates.

Krohna Lutermuischas pagasta-waldischana

usaizina tohs 1854. gada dsmufchus pagasta-beedrus tai 3. **November** sch. g. ne-istruhtufchi Walmeera paa kara-klaufbas-komistijas beht lohshu-wilfshanas amahhi, bet epreelsh tai 25. Oktobri sch. g. ir mineteem pagasta-beedreem lihdi ar jaweem wezakeem un ziteem peederigeem pee pagasta-wezala jafapulzejahs, tur wineem tiks kara-klaufbas-komistijas spreedumi par atweeglinafshanaam sinami dariti un peerahd-fshanas par notikusshahm islafshanaam un mifeshanaam preti nemtas. Tai pascha deena, t. i. 25. Oktobri sch. g., ir wifseem ahrpagastods dshwodameem schejenes pagasta-beedreem krohna-un pagasta-nodohshanu parashdi, ta ari minetas nodohshanas par 1875/76 gabu pee pagasta-wezala bes arunas janolihdsina.

Wifas pilssehtu-, muischu- un pagastu-polizejas teel laipni luhgtas, augshcho usaizinaschanu teem jawods aprintods dshwodameem schejenes pagasta-beedreem sinamu dariti un nodohshanu parashdneetu s bes ufturefshanas-sihmeem nepeetureht. 3
Krohna Lutermuischa, tai 6. Oktobri 1875.

2 jauni zilweki,

Tam partitods kaleju amatu ismahzites, war ; eeteilttes Pehterburgas Ahr-Rihga, leelash Sahgudsinawu- un masahs Kaleju-eelu suhri, pirma nama pa kreifai rohtai, pee kaleju-meistara Lindgren.

Andeles weetas pahrzelschana.

Zaur scho zeen. pirzejeem daru sinamu, ta es fawu „wezo Dreescha bohdi“ efmu no Nikolai-eelas us Riter-eelu pascha mahja, netahli no Wofschma lantohra, pahrzehlis. 3
Pehrnowa. C. A. Lezenius.

Wifadas wihlu-taifshanas

teel no man lehti un drihsuna isdaritas un wezi wihli pret jauneem pahymainiti.

J. Sobocinsky,

wihlu-taifstaju meisters Gelfch-Rihga, Marstatu-eela N 20 un Pehterb. Ahr-Rihga, Dsinawu- un Weischudamba-eelu suhri N 6. 2

Schfefer-bohde, Smiltene.

Samu bohdi ar wifadahm, it ihpafchi femneekem majahfagahm un derigahm mantahm tagad bagati pilbitis, peedahwaju pascheem pirzejeem un tahlal-pahrdewejeem fawas prezes, to starpa petroleumu, muzas un stohpods, wifadas dshfes, tabaku, zigarus un dshchreenu par lehtalo Rihgas zenu, tapat ari ahdas, ahdas-leetas un papirofnus var lehtalo Pehterburgas zenu. C. Sakit. 2

Tea, kas gribetu

meeschus

pahrdohd, teel usaizinati 16ta un 17ta Oktobri sch. g. Behis J. A. Meyera bohde pee Stalbes-muischas weetneela (Gultreprasentanten) peeteilttes. Meeschi, kas zaur mahleem, lakteem, pelawahm un wihkeem siipri netihri padariti, ucilis ta neberigi preti nemti. 1

Older-muischa,

5 werstes no Rohpaschu-pafes teel

meeschi

preelsh eesala pirkti.

Welnu un dshlanu lapu-tabaku, speki un miltus pahrdohd par lehtu zenu

F. W. Gufew,

Gelfch-Rihgas Jaunas-eelas suhri N 5. 6

No zenjures atwechlets. Rihga, 10. Oktobri 1875.

Driehis un dabujams pee bishu- un grahmata-drietaja Gensl Plates, Rihga, pee Pehtera bajnijas.

Te flahht peelikums ar fludinaschanahm.

Sludinaschanas.

Kulamahs-maschines

pehz schlegeru-sistemas (Schlager-system) preelsh gepelu bruhfeschanas, un pehz sifitu-sistemas preelsh ar rohtahm un gehpeta bruhfeschanas,

labibas-tihrijamahs maschines, effeku-maschines un arkli

if daschadeem fabrikeem tagad ir teela iswehle dabujamas pee 3

Biegler un beedra,

Rihga, Pils-eela N 19.

Sahli un filkes

peedahwa saweem Widfemes un Kursfemes draugeem par lehtu zenu un appalwo par riktigu prezi; tapat ari pahrdohdu no augstas waldischanas atwechletu fshaujamu - pulweri, tad apinus un maschinu-sifsnas.

F. B. Becker,

kontohris teela Sirgu-eela N 14, 1 trepi angsti.

Jaunas seepu-sahles

pahrdohd lehti ar muzahm un pa mahyrinahm C. Windmann, Ahr-Rihga, Raktu-eela N 18.

Dubult tihrito petroleumu

pahrdohd lehti ar muzahm un stohpeem, stohpu par 14 kap. Ahr-Rihga, Raktu-eela N 18, pee

C. Windmann.

Labs seens

pirma un ohtra plahwuna, (pehdejais ihpafchi gobmu barofchanai derigs) ir lehti pahrdohdams Selgawas Ahr-Rihga, us Bauflas teelzeta N 16.

Pehterburgas Ahr-Rihga, Patrom-eela pee wezahs schofejās N 16, ir 3 sirgi un weena suhrmanu kalescha ar wifu ejuhgu pahrdohdami.

Wehra leekama sina.

Tea wifu labatee zaur preelshlaila lehtatu epielshchanu fagahditi pehrngaba gresna auguma ahrfemes wihni, ar wifu wairat tee Spancefchu, Portugales, Frantschu, Ungaru, Reinas- un Moseles-upes Wahzu-femes saldee wihni: bet aridsan tas teizamais Englantes-femes porteris, Jamaifas-rums, konjaks, ahraks, bishofs, schampaneris un dauds zitadi nepeeminami garfchi dshchreeni ir neween pilna trahjumā atrohnami, — bet aridsan teel us preelshu tureti un pahrdohiti, tea zaur muhsu pirzeju luhgshchanu fagahditi ihstenee Schweizuru-femes daschadu spehzigu sahlu wihni, lahds lautini nosauz par alantu wihnu. Pee scho ir wehra leekams, ta tas alantu wihns pascha Schweizuru-feme neween teelas, bet aridsan eelsh tahm wifu masatahm fainneezibahm atrohnams, jo ar wihu neween wehdera-laites ahrste, firdsfahpes remdina, bet aridsan pee lohpu-fehrgahm lohpu baribai jeb uhdenim peejaunts lohpinus no sprahgshanas atswabina.

Wehl weena peemira.

Us to zihnidamees, ta aridsan wifseem muhsu tahlatu dshwotajeem pirzejeem, muhsu preze par lehtu malfu jeb zenu dabunama buhtu, efam mehs preelsh Kursfemeekem pascha Selgawas pilssehta, F. A. Kleina kunga bohde weenu pahrdohshanas weetu par Rihgas zenu eezehlufchi un luhdsam itweenu, scho veemina wehra natureht.

Behzgalā dohdam mehs wehl wifseem muhsu draugeem, andelmaneem un frohdstnee-keem sinat, ta mehs aridsan eesahlam tohs wifu wairat eemihletus un smekigahs Kreemu-femes wihnus tureht un par to wifu lehtalo malfu pahrdohd, un teel itweena pirzeja pascha, jeb zaur grahmatahm peefuhita wehleschana ar ustizibu eelsh muhsu wifu teelato Baltijas dshcedataju wihna pagraba peepildita blalam J. Redlich kunga Englischu magashnei, pee

Louis Lundmann un beedra,

Rihgas pirmas gildes kaufmana.

No polizejas atwechlets.

Latweeschu teaters.

Rihgas Latweeschu beedribas nama.

Swehtdeen 12. Oktober 1875.

- 1) Wifs naw felts, kas spihd. Skatuspehle diwods zehleends, no R. Kalnina.
- 2) Dheedaschana no jaulta lohra, apafsch E. Rihgy L. wadischanas.
- 3) Dshwa Lihgo-bilde. Gefahltums pulsten 7 walarā. Tuwalas sinas zaur programeem. Teatera komiteja.

Gariga konzerte,

swehtdeen, 19. Oktober 1875

Ullaschu bajnija, pulst. 4 pehz pufd. ifeishlota no „Draugu-beedribas“ preelsh labdariga mehrta. 2

Keifara = dahrsā

pa seemas-mehnefcheem latru swehtdeenu walarā laifa palawefchana ar danzofchanu.

Mifzetofshanas deht

teel weena dshchreenu pahrdohstawa lehti pahrdohsta Romanow-eela N 30, preti Gleya zigaru-fabrikam un Tufowa pirtei.

Weens dshwollis ar sirgu-stali un wahgufi ir ishrejams Rohschu-eela N 7, tuwu pee kara-spitakeem. 2

Frischas drabinas

ir il deenas dabujamas C. Strigty alus-brufsi, Nikolai-eela N 51. 3

Vinu- un pakulu-dsijas

wifods numurods teel pahrdohstas

B. Eugen Schnakenburga

kantohri, Rihga,

teela Pils-eela N 1, preti bishchas namam.

Cesuhthits.

Zeen. „Mahjas weefa“ redakcija teef it laipni luhgta, lai sche Naht-peekitto „eesuhthijumu“ fawâ lapâ usnemtu.

Ar peenahthumu gohdafchanu J. K.

Tas us Widfemes jaunatas drufas dseefmu-grahmatu slyme-damais „eesuhthijums“ isgahjuscha „Mahjas weefa“ numura mani pafstabinaja, ferw ari eegahdabt weenu jaunās drufas dseefmu-grahmatu, lai waretu pahrliezinatēes, waj teefcham tif daudj to drufas-wainu, zit B—I k. fawâ eesuhthijumâ usslymejis. B—I k. taisnibu fazijis, rakstidams, ka wehl daudj wairaf to wainu, nefa winsch fawâ rakstâ peeminejis, un jaunu drufu tahkat lasidams un ar wego drufu salihdsinams wehl daudj wainu atradu, furas schi raksta beigās pa datai usslymefchu, es faku: „pa datai,“ jo wisu grahmatu zauri ne-lasjis, ari wisas drufas-wainas newareju ufrastit.

Zeen. B—I k. schelohjās bes drufas-wainahm ihpafchi par diwi leetahm: pahrl dseefmu-grahmatas dahrgumu (jo ta ir par 20 kap. palituse dahrgata) un pahrl nestaidru drufu. Sche es pilnigi B—I k. spreedumam peekrihtu, ka dseefmu-grahmata palituse dahrgata un ka raksti nestaidri lasami; bet man tilai no fawas pufes wehl japeemin, ka jaunās drufas dseefmu-grahmata us tahdu papihri drufata, kas wairaf lihdsinajahs wein-mafulaturei (Weinmaculatur), nefa drufas-papihrim.

85 drufas-wainas us 62 lapas-pufehm:

jaunā drukā ir	wežā drukā ir
177 lap. p. Tu paleez pastahwigs	Tu paleezi pastahwigs
178 " Lew paklawst	Lew klawst
179 " Dohs	Dohd
180 " Geprezejtais	Geprezejtais
180 " Kā gaischu ugguns leefmina	Kā gaischa ugguns-leefmina
181 " ta Garu	to Garu
181 " Al jautu debbes-leefmina	Al jautu debbes-leefmina
181 " Tu tawš wahrs	lai tawš wahrs
181 " hahs fahians baida	Lahs fahians baida
181 " tawa schelastiba rahdahs	tawa schelastiba rahdahs
181 " Ka behdās swihst	Kas behdās swihst
183 " Winsch irr paleet usstizams	Winsch irr un paleet usstizams
183 " to tew patej	to tew patej
184 " dshkās behdahs	dshkās behdās
184 " nuhs no jauna	nuhs no jauna
184 " Kad astahsim	Kad astahsim
185 " Kad es atsummis	Kad es atsummis
186 " atneft grehtu	atneft grehtu
186 " Ufzell manni	Ufzell manni
187 " isflapufi	isflapufi
193 " Ar engeleem isteizam	Ar engeleem isteizam
194 " Tu puhsho	Tu puhsho
195 " Tawš rr tas gohdš	Tawš irr tas gohdš
196 " Tas pestihš muhs	Tas pestihš muhs
196 " Sabaudsihs zeetumus	Sabaudsihs zeetumus
196 " Slavehts	Slavehts
197 " Belleš	Belleš
198 " un	nu
199 " tahdu flepawu Mann	tahdu flepawu Man

jaunā drukā ir	wežā drukā ir
199 " Lai pee atnahš behdās	Lai pee man atnahš behdās
199 " ugguns zepfi	ugguns zepfi
200 " aishweenu ween	aishweenu ween
200 " pohstus	spohstus
200 " lauwu-beedre	laumu-beedre
200 " Slaw' un teifschan	Slaw' un teifschanu
201 " pafaulē teef spohstu	pafaulē teef spohstu
201 " wirsū speefchahs	wirsū speefchahs
201 " nogreeshahs	nogreeshahs
201 " Kad ta mprahš nostummis	Kad tam prahš nostummis
202 " id darr' ar mann'	ar man tā darr'
203 " Ar leetu speht'	Ar leetu speht'
203 " tā lihds schim	tā tā lihds schim
203 " nahwas stundinā	nahwes stundinā
205 " Wels	Weiz
205 " faprafchanul	faprafchanu
205 " man tewis deh	man tewis deht
206 " dahrbōs	dahrbōs
207 " Schi	Schi
208 " dweheles	dweheles
212 " darbeem	darbeem
218 " Jo sche tam	Jo scheitan
218 " Swebti	Swebti
220 " teef falauti	teef falaulati
221 " paturteht	paturteht
221 " mahzitajus rohtās	mahzitaju rohtās
221 " Drudsehm	Draubsehm
221 " Ber ar leetu schelofchanu	Ber ar leetu schelofchanu
222 " Deemu-spehtu	Deewa-spehtu
222 " Shweens, las Deewam gohdu dohd	Shweens, las Deewam gohdu dohd
223 " Pee mahzitaja-eezelschanas	Pee mahzitaja-eezelschanas
223 " Zaur Deewa jaunu kalpu	Zaur Deewa jaunu kalpu
223 " Melleht	Melleht
223 " Kad pee tuffihs	Kad peetuffihs
224 " Lew teh' un mahi gohdah,	Lew teh' un mahi gohdah buhs
224 " Tad tu wirs semmes	Tad tu wirs semmes
224 " dshwohtmeefas-fahribā	dshwoht meefas-fahribā
224 " tas naw lahrojām	tas naw lahrojām
225 " dseebah	gohdah
226 " Ar melleem neatsteeku	Ar melleem neatsteeku
227 " eenemtees	eenemtees
228 " welt	welt
229 " No launa gribbi tu muhs glahbt	No launa gribbi to muhs glahbt
230 " Tam labbal', la tas nelahpjahs	Tam labbal', la tas atlahpjahs
232 " Es wainas neatrohm	Es wainas neatrohm
232 " Kā sinnaht	Kā sinnat
232 " darr	darra
233 " Trihs stundas Jesus wahrdinahts	Trihs stundas Jesus wahrsinahts
233 " Tad muhsu galwu tas nolarr	Tad sawu galwu tas nolarr
234 " Deewa atshfchan'	Deewa atshfchan'
234 " grehtōs waldbiht	grehtōs waldbiht
236 " No swehtas tizzibas	No swehtas luhgfchanas
236 " isdohdees	isdohdees
236 " launās	launā
238 " Lai prahtam tizzeht	Lai prahtam tizzeht
238 " Iounās	Iounās

Ja turpmat pawatas atliks, tad gribu drufas-misejumus tahkat usslymeht un „Mahjas weefim“ peekriht, lai tas faweem las-tajeem to pasinotu.

Sludinafchanas.

Buhwmeisteri,

Kad tee Krohna-Blohmmuischas (Walfas kreife, Smiltēnes draudse) Buhgalmas krohgā dshwodami laufmani Peter Wosfeld un Johann Ditto kreifs paradu deht kontursi kritufchi, un wianu abeju mantiba akzionā pahrohta, tad tohp zaur scho wianu paradu-deweji un nehmeji usajizmati, feschu mehnefchu laikā, tas ir wijwehlati lihds

2. Merz 1876. g.

pee schahs walstis teefas peeteittees; pehz pagahjuscha laita neweens wairš netiks peemēts, bei ar paradu flehpeefem litumigi tiks isdaritš.

Krohna-Blohmmuischas walstis-teefā, tai 2. Septemberi 1875.

Preefshfchdetajš: **J. Kruhse.**

Behfu kreife, Reepalnes basnizas draudse tiks us Zurgeem 1876 wiš muischas lauli un plawas us

pufgrauba

isdohti. Kas schahdas weetas usnemt gribetu, lai deht nolihgjanahm peeteizahs pee Dholmuischas muischas-polizijas.

tas gribetu usnemt Zeswaines draudses basnizas buhwefchanu, teef usajizmati, lai peenahthu Zeswaines muischā pee apafschrakstita basnizas pehrminder leeflunga deht eeflatifchanas tahs rifes un tahs nolihgshanas, un pehz tam lai peekrihtu apafschrakstitam fawas praifshanas par to minetu buhwefchanu lihds 20. Nowemberi sch. g. Ja buhtu buhwefmeisteram tahdas ufrabdischanas par sawu darbu, lai tahs nem lihds. Weidsoht Zeswaines basnizas konwente nospreedihš, waj to praifshanu atrohd par peenemamu.

J. von Klot,

Zeswaines basnizas pehrminder-leeflungš.

2 kreiflu-taifitaju mahzelli atrohd weetu sem labem nolihgumeem pee kreiflu-taifitaja meifstera

E. Stein,

Maftawas Uhr-Rihgā, Sprent-celā № 22.

Zirgus

tiks tai 21. Oktober Zuzem-muischā, Lehdurgas basnizas draudse pee Brasla krohgā noturehts. 2

Difchleru mahzellis

teef pagebrehts, Maftawas Uhr-Rihgā, Sprent- un Bafijaden-celu stuhri pee difchlermeifstera

Grigulat.

Us semehm, netahš no Rihgas, teef weens mahzihš

Dahrju-puifis

mellebis, las faku- un anglufshu-behtifchanu un lohpfchanu, tā ari pohfchanu flaidri proht, un derigas atestates no dahrsneekem war peerahbiht.

Peeteifshanas ir tai 18. Oktoberi sch. g. preefsh pufdeenas Rihgā, seltachgta gastufsi us leelo celu, pee sulaina Zahu.

Kad tas pee Wez-Gulbenes peederigs, agratais Jaun-Laiženes Repetalna muišas krohstinees **Johann Sieling** mežuma deht sawam deklam, Wez-Gulbenes pagastā strīweram **Otto Sieling** pee schahs teefas to pilnwaru atdewa, ta tas pats war wina weetā wifās darīchanās, tā teefahm preefchā stahtees un aistahweht, parahbus peedfihl litt un lam waijadfīgs, ismalfah, — atbildigs buht, — tad teef, augšchaja pilnwaras atdohschana wifseem, lam waijadfīgs, fludinata un turflabt no schahs walfis-teefas wifā ta **Johann Sieling** parahdu deweji un nehmajā zaur scho usāizīnati putgaba lailā no apafsch rakstītas deenas, t. i. lihds **20. Merz 1876** pee schīhs teefas, jeb pee mineta **Otto Sieling** Wez-Gulbenē ar sawahm prašichanahm un nomalfschanahm islihdīnates; wehlati netils wairs pimeji klaufti un ar pehdejeem, tā ar šweščas mantas peefawīnatajeem pehž lītunēem isparīhtis tils. Wehsoht teef wehl no schahs teefas wispahtrigi fludinahs, ta ja lam wehl lahdas darīchanas ar **Johann Sieling** buhtu, nu wairs ne ar wīnu, bet ar wina pilnwarīgu dehtu **Otto Sieling**, galā weht.

Jaun-Laiženē, tai 20. Septemberi 1875. 2

Muzeneeki

preefch masu muzīnu fastahbīchanas atrohd pa-stahwīgu darbu pret augstu afford-lohni pee

Georg Thalheim,

wahgu-smehres fabrilā pee Strichneeku-dahrsa. 2

Kentes-weetas.

Turlaln-muišā, 3fchīles draudfē, ir no Jū-gēem 1876 uš 12 gadeem

semneeku mahjas

uš semneeku un muišas semes, wifas ar plawahm bagatas, isrentejamas. Tuwalas nolihgščanas Tur-lalna-muišā pr. Ohgres dšelsčjela stanzīju, pee muišas polizejas. 3

Weens grunts-gabals

uš Katcīhnes damba N 15, ir pahrdohdams. Tu-walas sinas turpat pee mahjas sainneeta. 1

2 fuhrmanu kaleschās un 2 kamans stahm preefch pahrdohschanas Rohschu-eelā N 7 pee kara-spitaleem. 2

Salizil-skahbes mutes-uhdens,

Société hygiénique à Paris.

Schis jaun-atrastais lihdselkiz ir par kothi derīgu israhdījees, pahrafi par wi-seem ziteem schim lihdsigeem. Wīnsch īsgaifina wifū nelabu smaku, īstīhra sohbus, un sohbu-ruhfi aistur, tur jaw eefahkufehs.

Schis īsnīhina pawīsam flīto dīwahču un padara mutei patīhlamu frīschumu. Sohbu-sahpes, kas no zaureem sohbeem zehlfchahs, war ar pahra pīleenu uš wates uš zaura sohba usleekoh, masīnāht. No pakal-taifījumeem, kas pehž labuma schim ne tīnu nenāht, waijaga fargatees. Tahs 60 un 30 lapeitas par pudelīti gan ne-weenam newaījadsetu par dahrgu israhdītees, kad apdohma, zil swarīga leeta ir mu-tes un sohbu kohpschana. — 3hstēns ir dabujams pee **C. L. Schrenk**, Sinderu-eelā N 4, — pee **Hermann Schneider** un **beedra**, Wehweru-eelā N 12, — leelā **Aleksander-eelā** rastamū-leetu-bohdē pee **L. Friedrich** un wifās leelatās oh-schamo-saktu pahrdohstawās. 1

Ar augstas Keisera waldischanas un Nihgas rahtes sīhmi apstempelēti

rīttīgi mīfina besmehri

no itweena leeluma, ta arīdjan tee masee eefch lohtehm eefwehrti.

fainneezibas besmehri

un wehl daudf dāschadi leelt un masī swari ar kehdehm, abteem un pederehm, gel-dīgi muišchu un mahju-waldischanahm preefch seena, salmu un labības-swehřschā-nas ir pilnā krahjumā atrohnami un wehrā leekams, ta itweenam besmehram, ne-ween ta pīrzeja wahrds par wēlki wīrsū usfīts, bet arīdjan weena pee **Crist Plates** fūnga dīketa, preefch 1876. gada geldīga **Widsemes laika-grahmata** teef klahē dahwīnata tai

weenteesīgā, wifū-wezafā un gruntīgā

D.

Redlich

Englischu

magasihne.

Wifū angstaki apstiprinata

Mehwales andeles-banka

ar weenu

nodalas-banku (Filial) Pernawā.

Grunts-kapitals 1,000,000 rubl.

Mušū darboščanahs aīšneebjāhs uš wifūwifadahm kredites, naudas un wēfjelu-barīschanahm, bet ihpafchī mehš darbojamees ar:

- 1) pīrščanū un pahrdohschanū no wifadeem walfis-papīhreem, alžījahm, obligāzījahm un ziteem wehřis papīhreem,
- 2) naudas aīdohschanū pret drohščību no wehřis-papīhreem un prežehm,
- 3) wēfjelu dīstontereeschānu,
- 4) naudas un wehřību-usglabāschānu un pahrwaldīschānu, kas prīwattāudim, teefahm, beedribahm, jeb zītahm atllahstahm gerīttehm un kafehm peeder, pee tam beedriba ar wifū sawu mantību galwō pret īgūns un sagūn břeepnahm,
- 5) naudas-noguldīchanas preefchīschānu uš telofchu rehlinumu sem intreschu atlihdīnāschanas 4 procentes par gadu,
- 6) naudas-noguldīchanas preefchīschānu uš nosazītu un nenosazītu-termau pret tam lihdsīgu intreschu atlihdīnāschānu sem bankšchēnu isdohschanas.

Schīhs bankšchēnes war uš katru naudas-sūnu pahri par 100 rubl., waj nu uš lahda wahreda jeb ihpafchūneeta tīlt īsrakstītas, un wifās teefas, atllabtas cerīstes un lafes dīhřfē tahs pahri kapītala-noguldīschānu īsleetaht.

Intreschu walřschāna par naudas-noguldīschānu ir schim brīhščam lahda:

- par bankšchēni Lit. A uš 3²/₁₀ procentes par gadu, tas ir 1 kap. par deenu par katru schēni no 100 rubl.,
- par bankšchēni Lit. B uš 4²/₁₀₀ procentes par gadu, tas ir 1²/₁₀ kap. par deenu par katru 100 rubl.,
- par bankšchēni Lit. C uš 5²/₁₀₀ procentes par gadu, tas ir 1²/₁₀ kap. par deenu par katru 100 rubl.,
- par bankšchēni Lit. D ar lūponeem ar katrā lailā atkautu 6 mehņeschū usfāzīschānu uš 3 procentes par gadu.

(Bankšchēnes Lit. C., kas uš 1 gadu un īgaki ir īsrakstītas, nef 6 procentes intreschu par gadu.)

Schē klahē peeminam, ka tahs upaf minetas bankšchēnes ir ihpafchī derīgas preefchī kapītalu-noguldīchanas preefchī prīwattāudim, taphēz tā kapītala pašāubschāna zaur tahm netāo newar noīll, jo banka arweenu ir apnehmufehs, to pīlntīgu kapītali īsmalfah, uš turu bankšchēne īsrakstīta. Wa-lusščāna, fādēgščāna jeb zītaha lahda nojūschāna uš wahedu īsrakstīto bankšchēnu neatfē ar ne uš lahdu wīhřī kapītala jeb intreschu fahde, jo tahdas bankšchēnes, ja to wehřlahs, war 6 mehņeschū lailā tīlt mortīseretas, un banta tad ihpafchūneekam īsohd jaunās bankšchēnes uš to pašchu sumās leelumū.

Mehš īsohdam naudas-sīhmes (Anweisungen) uš Wehřburgū, Maslawū, Nihgu un uš wifahm zītahm leelalahm pīlāfēhtahm eefschēmē u. t. pr., tā arī trates un akkredītwūs (Tratten und Accreditive) uš ahřjemi. Tapat mehš dīstontereescham wīadus lūpones no křeewu un ahřjemes walfis un dšel-zjelu-aīšdewu-papīhreem, īndūstrījas papīhreem un kōlu grahmatahm arī jaw preefchī notējejūschā termina.

Mušū bankas lītumi tā arī plāfāja īstāndroščāna padē tahm jo swarīgahm darīschānu nodalahm teef pašneegī, bej malfas.

Mehwales andeles-banka.

Hoffa
cefala-ekstrak-
ta-alus.

Pirma andeles-weeta preekšč wišas Krewwijas Pechter-
burga, Newſty-proſp., Nikolajewſkas ſtuhri, Nr. 71—2,
apatsč fabrikanta Hoff paſča wadiſchanas.

Hoffa
cefala-
ſchokolade.

Ihſti baribas-libdſekti.

Johann Hoffa cefala-ekstraktu-wefelibas-alus, Johann Hoffa cefala-wefelibas-ſchokolade, Johann Hoffa kruhſchu-cefala-bonboni (Bonbons) lehninu, printſchu, firſtu, graſu piſkiferanta no Berlina. Schee Johann Hoffa cefala preparati ir wiša Ciropā eweſti un zaur piſkiferateem (Hofs-prādicate) tikuschi krohneti. (Fabrika wibinata 1847.)

Augſtas pagohdinawſchanas, ko Johann Hoffa cefala-preparati eemantojuschi.

Patents. Zaur ſcho, ewehrodams Zuhſu cefala-produktu iſprohweto dſeefſchanas-ſpehku, es Zuhſ ewehleju par landgraſa Heſſen-Philippſthales piſk-liferantu un ſcho apſtipinadams eſmu apatsčā ſawu wahdu ar firſta ſehgeli paratſhijsi.

Philippſthales piſi, 6. Aprili 1875. Genſt, Landgraf von Heſſen.

Rehninu, firſtu, printſchu, graſu piſk-liferantam Johann Hoff.

Zaur ſcho es Zuhſ laipni kuhſu, man atkal kahdas taſtes cefala-ekstrakt-alus un daſčas mahzindas cefala-ſchokoladi kuhſiſti. Zaur Zuhſu cefala-ekstrakt-alus bruhſſchanu ir manai gaſ-paſchai tahds dſehreens rohta-nahſis, lura garſcha ir tik mihlga un patihkama, ka naw nelahds brihnams, ka tas jaw wiša Ciropā ir iſplatiſees, jo tas ſmele daudſ labati, neta dahrgais Ang-liſas pohrteris un ir pulka lehtals. Ari Zuhſu teizamo cefala-ſchokoladi ir mana gaſpaſcha bruh-lejuſe, un man ir jaleezina, ka ihſti ſchai ſchokoladi ir tas apbrihnjums labums, ka to itdenas bruhlejoſti nemaj ne-apnihl un lehtata un daudſ labata garſcha neta Franzuſchu un Spaneeſchu ſchoko-ladel. Zums laipni pawehledamees, ſweizinu it ihpaſchi ſcho tik berigu un kreetnu fabrikatu iſguwrotaju.

Berline.

Manchi, hoſrahts.

General-agentura preekšč Hoffa cefala-ekstrakteem pee

L. H. Schnakenburg un beedra, Rihgā.

Pahrdohſchana Rihgā pee G. Höſlingera (Jaunā-eelā) un pee Alfred Buſch.

Selgawā pee Lantowſky un Liccop " " Fr. Kūſſner.

Pahrdohſchana Rehſis pee Wm. Thiel un beedra.

" Walmerā pee H. C. Trey.

" Behrnawā " C. N. Frey.

" Wentſpili " S. Baſorgia.

" Leepajā " S. C. Wircan.

Hoffa cefala-
ſchokolades
pulweris.

Hoffa kruh-
ſchu-cefala
bonboni.

Wahju un Franzuſchu ween- un diwſtohru jaktſ-
ſintes ar patenis ſtruhwehm un damaſt-ſtohbru, ar
praſtu un ſmalti graweeretu tebraudu apſiſtas; ween-
un diwſtohbru piſtohles ar pulweri lahdejamas, re-
wolweru piſtohles ar 6, 8 un 12 ſchajweeneem, no
pakatas lahdejamas, ar turklaht peederigahm jau lah-
detahm patronehm, kuri iſin berigi par drohſchibu
mahja un uſ zela; ka ari wehl Engliſchu ſtrohles,
uhdena piſtongas, no fureem kairis wala eet; tapat
ari leclu krahjumu no wiſadeem pee jaktſ wajjabſ-
geem riſheem pahrohd par lehtato zenu 2

Johannes Miſſche,

ſchaujamu un jaktſ-rihku-bohdē,
Kungu- un Sinder-eelas ſtuhri.

Rohſas- un Gōpela kutamahs-maſchineſ,
wehtijamahs- un eſſelu-maſchineſ,
weenjuhgu lohka-arkluſ,

diwjuhgu dſeſa-arkluſ, Selgawas iſſtahdē
ar ſudraba medali apdahwinati,

Augl. ſuperfoſfatu ar ſatura-aggalwo-
ſchanu, pehz politechnikas iſmekleſchanas,
rohſas ſchujamahs maſchineſ, 7 rubl.
gabala, pahrohd

Biegler un beedris,

leelā Piſk-eelā N 19.

Maneem miſheem ande-
les-draugeem peedahwaju
ſawā bagati iſrihtotā
krahjumā: 30 daſchadaſ
ſortes leſčas pulſſteemus
no 8—150 rubl., ſeenas
pulſſ. no 1 1/4—45 rubl.,
galba-pulſſ. no 12—175
rubl., pulſſteemu ſehdes no
daſchada metala no 10 lap.
lihdſ 12 rubl., pulſſteemu
atſlehgas no daſchada me-
tala 5 lap. lihdſ 10 rubl.
Par wiſeem no manis
piſteem pulſſteemem gal-
woju 2 gadus; pulſſteemus
tohti labi un lehti ja-
taiſu un galwoju 1 gadu.

L. H. Fontaine,

pulſſteemu-taiſitajs Rihgā, Kaſku-eelā N 22

Pulſſteemus

jaunōs kuhſijumōs un leelakā iſwehlē no wiſu dah-
galeem lihdſ wiſu lehtateem dabuja un peedahwa
par wiſu ſemalahm zenahm ſem appalwoſchanu

A. J. Berg,

Sinderu-eelā N 9.

Pulſſteemus,

dubult-kapſetu ſudraba antera-pulſſteemus no 12 rbl.
ſahloht, ſudraba zilindera-pulſſteemus no 8 rbl. ſah-
loht peedahwa

C. Janſohn,

leelā Rehninu-eelā N 3, preti miſes namant.

Krahjūs jeb buhkeſ-pelnus

piet par 1 rbl. mužā, Rohpaſchu muſiſčas Kangaru
glahſchu-fabrikis pee Wahneres krohga uſ Lubahnes
leelzela. Turpat war dabuhl dardu pee malkas
ziſſchanas par labu zenu. 2

J. Malmberga un beedra Maſkawas tehju-magaſihne,

Rihgā, Kauf-eelā Nr. 18,

peedahwa wiſu labatahs

ihſtas Karawanēs-tehjas

par 160, 180, 200, 250, 300 lap. mahzina un dahrgal.

Sweedru orklus, ezeſchas, ſehjamas maſchi-
nes, rohku-gepetu-uhdens- un damſ-kulamas ma-
ſchineſ, lokomobiles un gepetu-eeriktes, tihri-
ſchanas-maſchineſ, treschotkas, eſſelu-maſchineſ,
peedahwa wiſadā leelumā iſ teem labateem un piſmeem Angliſas,

Wahzijas- un Sweedrijas-fabrikteem.

General krahjums no ſemtohpju maſchinehm un riſheem.

P. W. Grahmann, Rihgā.

Paſtahwiga iſſtahde

Kantohris

Nikolai-eelā, blatus ſtrehneetu dahrgal. leelā Sehtaba-eelā, preti birſchai.

Gewehrojams: Uſ ohtas Baltijas zentral-iſſtahdes Rihgā, Juni mehneſt 1871mā gabā,
dabuja tee fabrik, turu leekas no P. W. Grahmann bija iſſtahditas wiſt lohpā

22 prehmijas

tuu ſtarpā ari atrohdaſ waltis-domehnu ministerijas ſudraba medala, maſchinu nobatā to

augſtako uſteikſchannu

tas pee iſdalifchanas tika paſneegta.

Wehrmanna un dehla

Rihgās dšels = leeschana, mašhinnu = fabrika un fugu = buhweščhanas weeta

Mihlenhofê (Mühlenhof) pee Rihgās

ir pehđigā laikā tā pawairojusehs, ka tai katrā laikā ir eespehjamš wifu leelakohs mašhinnu darbus us-nemtees un ihfakā laikā gatawus taiših; prohti:

Damf-mašhines un damf-katluš wifabas sortes, lihš 300 firgu-spehta,	brankušču-, bruhšču-, gehreščhanas un dširnawu-eriktes,	tšuhuguna reeres preekš damfa-, uhdens- un gahšas-ewilksčanahm wifabds leelums,
damf-fuguš ar mašhinehm un katleem peh; wifadeem muduleem, lihš 300 firgu-spehta,	lokomobilijas un semkohpibas mašhines, uguns-sprizes un pumpuš wifabas sortes ar damf un ar rohtahm bruhšejamas,	kapu-krustuš, monumentuš un dšelju-schoh-guš,
damf-ahmurus un ramaš,	amatneeku rihku mašhines, tā: drehbenkus, urhščhanas-mašhines, ehweleščhanas-, frehš-, grohpu-dšenamahš-, zaurumu-duramahš- un bleka-greeščamahš-mašhines, walzes u. t. pr.	dšelsa pawiljonuš, juntuš, trepes, balkonuš, baldachines un wahrtuš,
damf-sahgu dširnawas ar gulofcheem gate-reem un rinku sahgeem.	damfa- un uhdens kurinaščhanas-aparatus,	dahrša-, mahšas- un kehka-lectas,
Turbines un uhdens-ratu-daiktuš,		tšuhuguna krahšns, laminuš un gaišu zauri nelaišdamas krahšns-durwis.

Apstelejumi teef muhšu fabrikā, tā ari kantohri Rihgā, Kauf-eelā Nr. 3, no kahda fabrika tehnikera preti nemti, kursch ari wifas waijadšigas šinas pašneegš.

Adrese wehštulehm: Wöhrmann & Sohn, Riga. Adrese telegrameem: Wöhrmann, Riga.

7 Lühra un Jimmerthala 7 leelakošis krahjums

šuhjama mašhinnu,

Rihgā, leelā Smilšču-eelā Nr. 7.

Šuhjamaš mašhines preekš štrohdereem u. t. pr. no 47—100 rubl. f. n. un mašas ar rohtu greeščamāš par 35 rubl., tā ari preekš šaimneežehm no 15 rubl. šaktoht. Grover un Baker, Imperial, Singer ir kohti štaistias štrohderu-mašhines. Mehš ar tahm jaw andešejameš kahdus 7 gaduš un nemam tahš iš tahm labakahm fabrikahm un tadehš ari dabujahm Mihnes ištahde pirmo medali.

Par wifahm mašhinahm mehš wairat gaduš pilnigi galwojam un peesuhmam beš mašas us pagehreščhanu zenu-rahđitajus ar bildehm un dohđam katram pirzejam pamahžiščanu wina waloda drufatu lihš.

Lühr un Jimmerthal,

Rihgā, leelā Smilšču-eelā Nr. 7.

G. N. Kamkina Šhboldina bohde,

Rihgā, Pehterburgas preekšpilshehtā, Kalku-eelā Nr. 32,

peedahwa to labako preži, par jo lehtu zenu un riktigu šwaru, tā: to labako ismekletu šahli, tapat ari žitas šahle sortes, wifu tabatu lapu-tabatu wifabas sortes, šilkes, štaidru un gaischidegošču petroleumu, tapat ari labas šcepes un šwezes un wehl žitas prezes.

Šhe pat branga eebraulščhanas weeta, šur freemas un šiltas ištabas, labi štali preekš širgeem, un katris lauženeelš tohp laipnigi un peeklahjigi usnemš.

Par eewehroschann.

Sermann Schneidera un beedra apteeku-prežu

un pehrwu=bohde

Wehweru-eelā Nr. 10,

peedahwa par wifu lehtalahm zenahm un wifu teižamā labumā wifas wilnas-pehripes, tā šošhenile pehriwi un šošhenile pasta, šilum-šahles, šil-akmenu, alaunu, pifa-pehriwi, wifas anilin pehriwes u. t. pr. Tapat ari wifas mahleru pehriwes, tā: bleiweifu, žinkweifu, oteru, bruhšarfano, lihmi, terpentinu. Beš tam ari wehl daščadus lohpu-pulweruš un apteeku prezes un ešas.

Atkal-pahrdeweži dabu pektas-teefu.

J. Bürgermeistera

wifu wezaka tehrauda-leetu bohde,

Rihgā,

pee raktušča us štuhra, las gambriš jaw šimtu gaduš pastahw,

dabuja un peedahwa šawu bagatu krahjumu Anglijas un Wahžijas kehdes katrā rešnumā un garumā ar taišneem un greeštem lohžekleem. Širgu-, gohwu- un wehščču-kehdes, šunu-, šrengu-, šwaru- un dišfeku-kehdes. Širgu-pinestuš, ar daščadahm atšlehgahtm, par lehtalahm zenahm.

Tahlat es peedahwaju šawu drohščibas šchaujumu-rihtu krahjumu, tā: ween- un dubultšohbru pištoles, rewolweruš ar 5, 6, 9 un 12 šchahweencem, šo gan katram šaimneekam drohščibas beht waijadsetu mahjä tureht, tā ari patrohnas katrā leelumā peedahwaju jo lehti.

J. Bürgermeister,

tehrauda-leetu bohde.

Baltu lohgu-glahši

pahredoht par lehtalo zenu Waldenburgas šilufabrikā apalkš Rigen muiščas, Šaumpils draubš, wifadā leelumā eekš tahšehm un tahpelēs.

Louis Greiner, 1
fabrika ihpafšneekš.

No žensures atwehlehts. Rihgā, 10. Oktobri 1875.

Drikehš un dabujams pee biščču- un grahmatu-driketaja Ernst Plates, Rihgā, pee Pehtera bašnizās.

No polizejas atwehlehts.

Arweenu tikai gohdigi.

(States No 36.)

„Das man preeks,“ tā Behterfons lihgfms tablak runaja, „ka juhs ta dahrsa dehl til wifai dauds wis nebehdaatees, jo jums jaw gan wehl arweenu atleek tas fmuikais, swarigais un trelnais teikums: arweenu tikai gohdigi! Das jaw ir juhfu warenais eepreezinatajs un apmeerinatajs katrā leetā un katrā laikā!“

„Ja, Behterfon, to winsch ari dara!“ Lindemanis atbildeja ar nospaidu.

„Bet drusku grehtati, kā ziklaht, jums gan nahkfees pee ta turetees,“ Behterfons fajija mehdidams.

„Ja, sinams, drusku grehtati jaw nu gan ir, arween gohdigam palikt, kad ar walejahm azim Jareds, ka netaisniba daschu brihd gamile,“ gohdigais Lindemanis us wina mehdischanu atbildeja, „bet lo lai dara — japazeeschahs! Juhs paschi nahburg, reis teizeet: taisnibai buhs palikt taisnibai! un til teescham kā Deews debesis, juhfu wahrdi peepildisees!“

Tē nu bija Behterfonam ja-apklus. Schee weza wihra spehzigee wahrdi bij it brangi to aiskehruschī un sapurina-juhchi; tam waijadseja prohjam greestees, fawu fajulschanu apsehpt. Kad tas nu atkal dauds mas bija fanehmees un atkal ar faweem mehdischanas wahrdeem us Lindemani gribeja greestees, tad winsch bija jaw pasudis, un Behterfonam bija ar meeru japaleel, kad dabuja wehl kahdus pahri netiklus wahrdus tam palat nomurkschkeht. Lindemanis tohs wairs nedfirdeja. Winsch sehdeja fawā istabā un kuhdja Deewu, lai tas reis ar fawu spehzigu rohku schihs nesfaidribā un tumšbā guloschas leetas isfkaidrotu un pee gaismas westu. —

Zeturta nodala. Nu til ir grehtī arweenu gohdigam palikt.

Zil lohti wezais, gohdigais Lindemanis ari nopuhlejahs tohs nelaimes siteenus ahrsteht un kaut zil atkal us preekschu tikt, tomehr ne pawifam tas winam negribeja isdohtees. Pateesi, bija ari dauds grehtibas us reisu! Birms apfagichana, tad Reimulta kunga parahds, dahrsa skahde, un tagad atkal teejas maksaschanas, tas gan nebija wifai augstas, tomehr preeksch wina tagadejas turibas deesgan leelas. Winsch nespehja tahs aismaksahst, jo til dauds nemas wina padohmā nebija, un tadeht tad nu ne-atlika nelas zits darams, kā pahrdohst fawu mahju un tad ar dabutu sumu wifus parahdus nolihdsinahrt.

Tam waijadseja notikt un tas ari notika. Reimulta kungs nopirka wina mahju, un tas bija Lindemanim par leelu laimi, jo nu tak winam nebija pawifam no tahs ja-iseet, bet wareja par lehtu ihres naudu turpat us dschwoschanu palikt.

Til dsiti nu bija muhsu Lindemanis kritis! Pee wifas fawas padohschanahs liktena bahredfibai winam bija tatschu nu Jareds un jaleezina, ka zaur teem dauds nelaimes gadijumeem wina dsihwe bija kreetni atpakal gahjuse un ka knapi til lo wehl zereht wareja, pat pee wifusihhtigalahs strahdaschanas kaut zil atkal us kahjahm tikt. Das wifs nu wina firde lohti grausa, kaut gan winsch no ahrpufes to mas maniht lika. Tahs dohmas us faweem mihleem behrneem, lo winsch til firsnigi mihtoja, un kureem winsch par spihhti wifai fawai usihtigai strahdaschanai nekahdu janku nahklamibu newareja fataisihst, nospeeda pawifam wina ziklahrt jautru un

stipru garu, un eegrahwoja wina peere dsitas jo dsitas grahwas. Gan wifs tas neko winu ne-aistureja tapat ne-apnikuschī un tikuschī strahdaht un pret nelaimes likstahm zihnitees, kā lihds schim, — tomehr ar krahschanu negahja nekahdā wihse us rohku; winam bija jadsihwo, kā mehds fajiht, no rohkas mutē. Pa wifu wairak ta dahrsa saudeeschana winu nospeeda. Pa preekschu winsch gandrihs wifu, kas us galda zelams, is ta ween bij dabujis, — tagad waijadseja wifu pirkt un tuhlt ar sfaidru naudu aismaksahst. Bes tam wehl katrā gada zetursni bija par dsihwofli ihre jamaksa, un tadeht sinams, tas ari zitadi newareja buht, ka, jo ilgak tas tā gahja, jo wairak wina labklahschanahs atpakal slihka. Drihs peenahja ari tas laiks, kur winsch preeksch fawa darba waijadsigus kohkus nespehja tuhlt sfaidri aismaksahst. Winam bij japaleel parahdā, un turklahst pehz wehl augstaka zena kā ziklahrt jamaksa, kamehr no darba dewigeem wairak nedrihssteja nemt, ja negribeja tohs few saudeht. Bizaur knapakas eenemschanas, leelakas isdohschanas; tadeht nebija ne kahds brihnumis, kad redseja, ka Lindemanis nespehja wairs us sala fara tikt.

Par to wifu winsch nu gan gauschi, gauschi noskuma, bet tatschu fawu wihra duhschu un palauschanohs us Deewu tadeht nesaudeja. Arweenu tikai gohdigi, tas bija un palika tas speekis, us lo winsch pa krusa un behdu ehrlschkeem staigadams atspeedahs. Tikai skahde, ka wifs wina labakais tikums un gohda prahts nesneedsa til tahlu, tam wezam wihram dauds mas faldatas dsihwees deenas fataisihst.

Kahdā deenā, kad paschu laiku atkal kahds neschehligs parahdu deweis winu it zeeti bija spaidijis, lai par fanemteem kohkeem parahdu atlihdsinoht, kas sinams pee labakas gribeeschanas winam nebija eespehjams, — Behterfons pee wina gluschi negaidihts eenahja.

„Nu, nahburg, kas tad nu notizis, ka juhs tahdi noskumuschī?“ winsch prasija ar israhdidamohs lihdsjeetibu. „Lai kam tas kohku-kuptschis, lo nupat is juhfu mahjas isejam redseju, jums pehz naudas wirsu mahzees un jums fuhru stundu darijis! Das tak teesa ir! Ko? Winsch pats man to fajija, wehl daschas draudeschanas peelidams. Knapi til lo wareju to apmeerinaht un peerumaht, tuhlt us teesu noskreet juhs fuhdschekt. Astoni deenas winsch buhschoht gan wehl gaidiht, bet tad, tā winsch apstiprinaja, tas esohst beidsams terminsch.“

„Das ir breefmigi, til lohti spaiditam kluht!“ Lindemanis atbildeja noskumis. „Es nemas nesinu, lo eesahht un kā to wihru til ihfā laikā apmeerinaht. Toreis kad pee wina kohkus nehnu, winsch apfohlijahs man 2, 3 mehneschus naudu gaidiht, un nu us reis, kur til lo 4 nedelas pagahjuschas, winsch lamajahs un lahd, kad es nu tuhlt us pehdahm winam maksahst newaru. Lai dara ar manim Deewa wahrdā lo grib, es nespehju tagad maksahst.“

„Ha, ha, es gan sinatu juhfu weetā, mihto nahburg, kas tagad darams! Behterfons teiza leekuligi.“

Lindemanis klausijahs. „Nu kas tad?“ winsch prasija jautri.

„Nu, ta tatschu ir prasta leeta,“ Behterfons atbildeja. „Kad naw, tad jamekle, kur war dabuht. Jums gadahs beeschi ee-eet daschadu kauschu mahjās. Tur til nu jaleek wehrā isdewigs laiks, un tad nu kas kriht labi pa sohham, grahbj zeet!“

„Kà juhs to dohmajeet?“ Lindemanis prasija atkal azis uf semi nolaidis. „Es juhs labi nefaprohtu.“

„Nu, es dohmaju, tas nemas til gruhti faprohtams newaretu buht. Newaijaga til pahrlahrtigi smalku isschirfchanu turehr starp tawu un manu, tà ka juhs to dareet. Es neredfu pee tam nelahdu grehku, kad es, kam nenekka naw, tahdam drufku nonemu, kam par dauds ir. Waijaga til drufku prahrtigam un ismanigam buht, tà ka newar peenahkt, tad jaw gan wijs eet labi.“

Lindemanis nepazehla ne azis uf augfchu, bet wina bahlus waigus lehns farlanums pahrlahja.

„Tà, tad til taktu tas jaw nahzis, ka wairs neklaunahs ar til bestaunigeem un negohdigeem wahrdeem mani no tillibas zeta nogreest?“ winfch fazija. „Waj tadeht wifà fawà dshiwibas laikà kà gohda wihrs esmu turejees, lai wezuma galà par blehdi waretu palikt? Ak nabadfiba! tee ir tawi bahrgatee un gruhataee lahsti, ka tam, kura papehdi tu dur, to wifflittako un newehrtigako ustizeht un peemehroht drihkt. Bet paldees Deewam!“ winfch runaja ar pazeltu balsi tahlat, „es wifmasal gribu katra laikà arweenu gohdigs palikt, un labal badà jeb zeetumà nomirt, neta fawas rohkas ar fwe-fchu mantu apgahniht. Eijeet ween prohjam, mihto Behterfon, paglabajeet fawas labas mahzibas paschi preekfch fewis! Tahdas leetas juhs eefch manis nekad pallausfiga fohlneeka ne-atradiseet. Es esmu par wezu preekfch tam, wehl tagad fawu prahta spreedumu pahrgrohst, kas jaw til ilgi mani pa taifnu zetu zaur pasauli wadijis. Es jums faku, eijeet! Un kad juhs wehl weenu weenigu reis to eedrohshinasatees, man ar tahdeem pascheem padohmeem un paslubinaschana hm preekfchà nahkt, tad, es jums faku, juhs pahr manu fleegfni wairs kahju nezelseet. Luhl, fur durwis! Ar Deewu meistar!“

Behterfona azis swehroja no dufmahm un naida.

„Labi, labi!“ winfch fazija sohbus greesdams. „Kas negrib klausiht, tam jajuht, un kas dumjch ir, dabu pehreenu. Nedsehs, kà jums labi patiks, kad teefas fulaini juhs parahdu zeetumà eetupinahs. Lihds tam faku jums ar Deewu! Ilgi juhs pats faws kungs wairs neuhseet!“

Kà kahda nahwiga tshuhfka winfch ar swehroschahm azim wehl uf Lindemana paslatijahs, un tad pa durwim iseedams, tahs til stipri zeeti gruhda, kà wifas lohgu ruhthes notrihjeja. Lindemanis par wina dufmahm neko ne-istaisija. Winfch falika rohkas, un luhdja klusà balsi: „Kungs, ne-eewed muhs eefch kahrdinaschanas!“

Atkal laba teefa behdu un firdsehstu pilnu deenu pagahja, un rahdijahs, ka Behterfona launahs papreefch-fludinaschanas pateesi drihs peepildifchotees. Winfch tika wairak reijas apfuhdsehts, winam waijadseja preekfch teefas stahtees, fur tam fludinaja, lai steidsotees ahtri fawus parahda dewejus apmeerinaht, zitadi to bes kahdas schehlastibas zeetumà eegrubdifchoht. Nu neko zitu winfch wairs nesinaja eefahkt, kà, lai gan ar gruhtu firdi, atkal uf Reinulta kungu eet un to luhgt, winam wehl schoreis palihdseht. Un paldees Deewam, tas winam ari isdewahs! Te uf reis — kas winam ne fapni nenahja — ari wina breefmigais nahburgs, Behterfons, par wina parahda deweju peemeldejahs, un ar istrihzinashanohs un bailehm wezam apspeestam wihram bija jadfird, ka tas breefmikis to parahdu deweja teefibu no ziteem bij eepirzees. Tas gan neko labu nenofihmeja, un Lindemanim nu bija jaw ja-

fataifahs, to breefmigako peedfihwoht, prohti parahdu zeetumà guleht.

Tahs nu bija preekfch wina firdi fatreekdamas dohmas, dohmas, kas ne deenu nedf nakti winam meera nedewa. Sawu firmu galwu kaunà list, fawu amatu war buht isputinaht, jo wina darba deweji negribetu ar tahdu wihru wairs eelastees, kas jaw zeetumà smazis, — un tad, wina nabaga behrni! Kà gan teem buhtu ap firdi, kad tee tahdu sinu pahr fawu tehwu dabutu!

Schajàs leelàs firdsisbailes Lindemanis kehrahs pee tahs apnemfchanahs, fawu nahburgu apmekleht un to pehz lihdszeetibas un apschelofchanas luhgt, un tam fohlitees, zil drihs ween eefpehfoht, wifu ar gohdu, kad ne uf reis, tad taf pa dalai, atlihdsinaht. Gan tas winam lohki gruhti nahzahs, preekfch til launa zilwela til dsiti pasemotees, — bet tahs dohmas uf faweem behrneem winam spehku un duhfchu preekfch tam eedewa. Winfch usmelleja Behterfonu wina mahja un luhdja to ar kustinatu firdi, lai winfch buhtu til schehligs, kahdus mehneschus ar wiau pazeestees un wina firmu galwu ar kaunu ne-apgruhinaht. Behterfons to it aufsti usklaufjahs un dewa tam it zeetu atbildi.

„Man waijaga naudas,“ winfch teiza. „Ja ta eefch 8 deenahm naw manàs rohkas, tad juhs efeet zeetumneeks; juhs sineet, es ar jums neko dauds nekirzinashohs. Kas negrib klausiht, tam jajuht, un kas dumjch ir, dabu pehreenu! To es jums jaw reis esmu fazijis, un faku wehl tagad. Atgadajatees to padohmu, lo es jums dewu. Schis ir mans beidsamais wahrds. Eefch 8 deenahm — waj nu nauda, jeb — zeetums! Luhl, fur durwis!“

Noskumuschais wezis pakratija galwu un gahja ar falaustu firdi uf mahju. „Ja, ja, to jaw dohmaju — no ta zilwela muhscham schehlastiba un lihdszeetiba naw gaidama! Ak listen, listen! Zil smagi tawa rohka mani nospeesch! Man jalohstahs apafsch tawas bahrdfibas, un spehla mazi truhkt wehl nahkoschahm wehtrahm preti stahtees. Reinulta kungs gan waretu man wehl palihdseht — bet nedrihktu wairs to luhgt. Winfch, tas laipnigais kungs jaw til dauds reises man palihdsejis, waj tad man gan neuhstu jalaunahs, wehl winam uf kalla krist. Nu, labal zeetumà eet, neta ar wina labu firdi spehletees!“

Nu bija tas brihdis peenahzis, fur Lindemana zeribai, kà rahdijahs, nebija gandrihs wairs pamata. Bet — fur zilwela padohms beidsahs, tur Deewa padohms tikai eefahlahs!

Turpat pilsehtà dshwoja kahds bagats bankeeris, ar wahrdu Salamans, kura meita nupat bija bruhete palikufe. Salamana kungs bija jaw agrak par Lindemana behdigu listeni laut zil dsirdejis, un kad nu winfch to ta gohdigas un taifnas firds labad labprahrt zeenija, tad apnehmahs, winam tagad kreetnu darbu doht, un lika tadeht to pee fewis atazinahkt.

„Meistar,“ winfch teiza, „manai meitai buhs pehz kahda laika kahsas, un jums waijaga man preekfch winas tahs waijadfigas istabas-leetas (mehbeles) taifiht, bet sinams til tad, ja juhs wareet apfohlt pufgada laikà tahs wifas gatawas dabuht.“

Lindemanis nu luhdja wifpirms, lai winam usdohtu, kahdas leetas taifamas, un tad pehz tam aprehkinaja, ka ar pahri sekeem to gan eefpehfoht. Salamana kungs nu wehl ari apfohlija preekfch lohku eepirfchanas pats naudu islist, un winam pascham (Lindemanim) atkal kateu nedeku peenahzigu darba algu ismafahkt.

Kas nu bija laimīgāks, kā Lindemanis? Tagad viņš bija glabāts; jo tā nedēļas alga bija tik augsta nolikta, ka viņš it weegli katru nedēļu wareja puši no tās Bēterfonam doht un tā pamāstinām fawu parahdu deldeht. Kad ari winam pašam kašdas ahrigās waijadšibas buhtu japee-zeefch, taš par to viņš neko nebehdatu, kaš tik winam tā isdohtohs zeetuma faunam isbehg. Ar karstahm afarahm viņš Salamana kungam par to winam parahditu mihlestibu pateizahs.

„Lai paleek, meistar!“ viņš Lindemanim starpā runaja. „Es šinu, ka juhs efeit uszihtigs un tšchakšs wihrs, kas man kreetnu darbu strahdahs, un tadeht jums maksaju, ka tahdam wihram peenahlahs un mums tur naw nekās weens ohtram ko pateiktees. Bet klausatees wehl ko:“

„Man ir daškas istabas-leetas ja-uspuleere — waj juhs newareet to tuhliš pa pahri deenahm padariht; jo redseet, mana laulata draudsene un behrni dšihwo tagad ahrā no pilsfehsta šalunnu-mahja un pehz pahri deenahm wini pahrnahks pilsfehstā; tadeht gribu, ka pee winu pahrnahšchanas wišs ir kašrtibā. Waj juhs wareet to lihds parihstu padariht?“

Lindemanis to apšohlijahs, kaut ari winam deenu un nakti buhtu jastrahda. No Salamana kunga atwadijees, viņš pahrnahza ar tahdu jušchanu mahja, kašdu ilgu laiku fawā širdi nebija nesīs. Viņš bija laimigs! Tee draudošchi pehrfona padebeshi, kas pahr wina galwu jaw šawilkahs, rahdijahs isnihzinati, un pat wina breešniga waijataja, neschehlīga Bēterfona zeetširdīga bahrdšiba lihahs buht igaišinata. To viņš nebuht no wina nedohmaja, ka tas wehl pee termina turefees, kaš flaidri redsehš, ka parahda atlih-dšinaschana, kaut gan pa masakahm datahm, drohšchi tam rohkā nahks. Wehl tai pašā deenā Lindemanis pee wina nogahja, tam isteikt, kašdu brangu darbu Salamana kungs winam usdewis, un apšohlija katru nedēļu puši no darba algas preešch parahda atlih-dšinaschanas upureht, lihds kamehr wišs buhs nomakšahs.

„Ne, ne!“ viņš isšauza bahrgi, „pehz 4 deenahm buhs terminšch notezejis, — ja es tad nedabušchu fawu naudu, wišu lihds beidsamo graši, tad gan štaigaseet it gohdigi us zeetumu. Nerunajeet wairš ne wahrda, Lindeman! Tur ir durwis!“

Par weli wehl wezais Lindemanis to luhdša, — viņš nefahwahs ne par ko peeluhgt.

„Nu tad, Deems lai jums to ne-atmaksā,“ Lindemanis teiza beidsohht, kaš nu flaidri redseja, ka Bēterfonam žits nekās galwā un širdi nestahweja, kaš tik tahs bešgohdigas dohmas, kaš tik winu (Lindemani) kaunā un apšmeeklā gahst.

„Man gan wehl weens zekšch atleek, pa kuru žeru jums isbehg, ka juhs fawu kašrotu mehrki wis nepanahšfeet.“

„Wehlu jums labas laimes us isdohšchanohs,“ Bēterfons mehdija. „Tas gan buhs tas pats zekšch, ko jums reiš jaw rahdiju. Salamana kungs ir bagats wihrs, un tadeht gan tik drihs wis nemanihš, ka kašdi pahri šints dahlderu kašē truhst. Wehlu labu isdohšchanohs, nahburg!“

Wehl reiš to ar nizinaschānu usšlatijis, Lindemanis no tā ašgahja. Wina nodohms bija šinams glušchi žits, nēka Bēterfons to winam preešchā stahdija. Viņš gribeja nahlošchā deenā, tik lihds isdewigs laikš preešch tam rastohs, Salamana kungam fawu grahtu likteni atklaht un wišu fawu širdi wina preešchā isstrahst, zeredams žaur to winu lohziht,

to parahdu Bēterfonam ismaksahht. To dariht zeeti apnehmees, viņš ohtrā rihtā jaw it agri Salamana namā nonahza. Salamana kungs nebija wis wehl redsams; bet par to nekās, Lindemanim bija wehl wifa šchi deena un nahlošchā preešchā. Viņš dewahs pee darba un puleereja duhšchigi ween tahs usdohtas leetas. Us pusdeenas laiku gan Salamana kungs pee wina eenahza, bet tam bij wehl ohtrš šwešchš kungs lihds un tadeht Lindemanis tagad neko newareja eefahkt par fawu leetu runahht. Pehz kašdas štundas šwešchāis gan ašgahja, bet eekam wezais meistars us runašchanu špehja eedrohšchinatees, bija atkal žits kungs klaht, ar ko Salamana kungs tuhliš is tahs istabas, kur Lindemanis strahdaja, ahrā isgahja. Tikai us pašchu wakaru viņš atkal tur eenahza, un pahri mihligus wahrduš ar Lindemani parunajis rakstāmu-galdu atflehdša un eefahza ar papihreem krahmetees.

„Tagad,“ Lindemanis dohmaja, „tagad ir pats isdewigais laiks!“ Jaw viņš puleer-lupatu nolika, gribedams tuhliš Salamana kungam tuwotees, kaš peepešchi kašdi wahgi, kureem pahris kreetnu širgu bija preešchā juhgti, aš lohgeem norihbeja, un drihs pehz tam šulainis bahls un nobihjees eekšchā eenahza.

„Zeenigs kungs,“ viņš isšauza stohštīdamees, „ne-isbihstatees, masais Rudolfs ir drušklu nelaimigs žizis.“

„Kas par nelaimi?“ Salamana kungs isšauza isbihjees. „Kas winam notizis? Mans weenigais dehls! Ak Deems! Kas winam usgahjis?“

„Viņš nokrita no balkona! Zeeniga kundse mani šuhst, lai juhs tuhliš tur ahrā brauzohht!“

To dširdejis, Salamana kungs nobahleja kā lihšis.

„Waj viņš pagalam?“ viņš isšauza. „Šaki taišnibu žahni!“

„Ne, ne, zeenigs kungs!“ šulainis atbihdeja. „Lai Deems pašarg! Zeeniga kundse tik dohma, ka tas warohht gan bailīgi buht.“

„Nu tad šchigli pehz daktera!“ viņš pawehleja.

„Tas jaw ir padarihts. Viņš jaw ir žetā us tureeni. Papreešchu jaw biju pee wina.“

„Tad tu esi prahtigi darijis, žahni! Bet nu tuhliš turpu Ak tu mans nabaga Rudolfs!“

Steigšchus wahgōš eekahpušchi, wini abi, Salamana kungs un šulainis, pilnōš lehkšchōš ašškrehja.

Lindemanis bija pee lohga noslatijees un šlatijahs ašripo-dameem wahgeem palat. Bet kaš viņš nu apgreesehš un nejaušchi azis us rakstāmu-galdu usmeta, tad — ko viņš tur eeraudšija? Salamana kungs fawā baitu šajukšchanā bija ašbraukdams peemiršis fawu rakstāmu-galdu aššlehg! Tas stahweja tapat lihds galam wakā, kaš pirmiht to atwehriš. Diwas šchuplahdes bija iswilltas, kurās weenā selta gabali špiguloja un ohtrā atkal pulks papihra-naudas pakinu guleja. Tad wehl šchurp turp pa atwehrtu galda wiršu fudraba un selta naudas gabali iskaišiti stahweja.

(Turpmak wehl.)

Apmeerinaschanahs.

Gulbis gula ešerā
Es lautinu walodās,
Želahš gulbis no ešera
Es no kauschu walodahm.

Grandi un seedi.

Ra tas wisu bogatais nandas-kungs Nohtschilds palizis bes pajumta.

Ahrsemes awises stahsta schahdu johzigu atgadijumu no wisu bagataka Nohtschilda. Schonakt baronam Nohtschildam atgadijahs tahds pohsts, kahds tilai wisu nabagakam deedelneekam war gaditees. Tas notika ta: Nohtschilda pils tika pahrtaisita, un tas laimigais ihpafchneeks bija peespeests us ihri nomestees. Barons Nohtschilds eekohrtelejahs kahda turpat tuwuma buhdama weefniza, kur ari sinams wisas istabas leetas tika eeruhmetas. Schonakt — tas bija ta ap pufnakti — nahza schis milioneem bogatais kungs us mahju, un ta ka weefniza jaw bija aifflehgata, tad winsch, ko ari nabagati tahdas reises dara, winsch swanija. Bet schim nandas-kehnam wajadseja tahlak tapat notikt, ka nabagakeem mehds notikt: durwju-farges nedfirdeja. Barons swanija wehl ohtru, treschu, zeturtu reisi, bet par wolti! Durwju-farges guleja it ka nahwes meegs tam buhtu usnahzis. Laiks pehz laika pa-eet, bet wehl arweenu teel swanihts, pa starpahm war ari stipru klauwefchanu pa durwim dsirdeht — wis par wolti, durwu-farges gul krahbdams. Behdigi Nohtschildam zits nekas ne-atleel ka jawu pili usmelleht, kas ka sinams turpat weefnizas tuwuma atradahs. Schi baronam labaki laimejahs. Jaw trescho reisi swanoht wahrri atdarahs, bet — atkal jaunahs behdas, kur guleht? Wisas gultas no pils ir us weefnizu aifwestas. Behdigi tatschu ir gutama weeta sakrawata un barons Nohtschilds apguldinahs.

Ohtra rihta winsch atsanz jawu pils-skrihweri un faka: „Mihlais N. panemeet simts gulschus un nosuhsteet tohs tuhliit „patwerfmes-namam preefsch bes pajumta buhdameem.“ Kad naw ne pajumtes, ne gultas, tad tas ir breefmigi pohstigi — es esmu to pats peedfihwojis.“ J. R.

Druzinas.

Kahds wezs sakams-wahrds faka: „kam Deews dohd amatu, tam winsch ari dohd padohmu;“ bet tagad faka: „kam laima, kas teel pee amata, weenalga waj ar, waj bes padohma,“ tikai ar to isschliwefchanu, ka tas, kas bes padohma ko eefahl, bohja eet un kam padohma netruhst, tas plaukst. Sinams tas ari zitadi newar buht, ja kad eezeltu buku par dahrsneeku, jeb eelas-flauki par drukataju, tad ne dahrsam ne grahmatahni labi klahthohs.

Kam gudribas naw, tas ar gudribu leelahs, un ari gadahs laudis, kas tulscheem wahrdeem klaufa, lai gan kates sin, ka „leeliba nandu nemaksa“ un „tulscha muza tahlu flau.“

Ko pats neprohti dariht, to ne-eedrohfehinajees ziteem mahzih, jo aplam tas buhtu, ka kahds, kas pats jew neproht sabbasus pahschuht, fahktu ziteem mahzih, ka sabaki jafchuij, un tatschu tahdas leetas daudskahrt dsihwe noteek, jo nereti tur to par gudru behnu audsinataju (tapehz ka winsch sin gudri pahr behnu audsehchanu runah), kas pats naw pratis jawus behnus gohdigi usaudseht, un to par gudru ahrsti, kas pats weenmehre flims.

Lepna dsihwe bes mantas lihdsinajahs uspuhstam puhflim: leels un pilnigs tahds issklatahs, bet ir tulschuma pilns.

Glahse jeb stilla plihst, ja ta us reij leela aukstumä jeb

karstumä nahk, ta ari daschs zilweks isjuhk, ja nejaufchi laimes klehpi eekluhp, jeb ja tam nelaima usbruhk.

Meita, kas ir smuka, jeb gudra, jeb bagata, ta jaw weza meita nepaliks, bet ja kahda ir smuka, gudra un bagata, tad ta drihs jo drihs wihru dabuhs; bet ja kahda grib dabuht labu wihru, tad ar smukumu, gudribu un bagatibu meitai nepecteek, tai tad wehl wajjaga laimes.

Japaleek par keräs-dsineju.

A. Kas ar tewi notizis, ka esi eefahzis keräs dsiht?

R. Ko lai dara, kad ta atgadijees.

A. Refaprohtu, kas tad atgadijees.

R. Nedsi, man sadrukajufchi grahmatas us tahdu fliktu papihri un ar til dauds drukas wainahm, ka neweens prahtigs zilweks tahs negrib pirkt, tapehz tahs keräs eekrahwis dsenu tahs us tirgus, waj tur kahdu pirzeju ne-atradischu.

A. Lai Deews tew palihds, bet ta jaw buhtu krahpfchana, fliktu prezi pahredoht.

R. Kas par krahpfchanu, kad tilai nauda. B—l.

Scheloschanahs.

Waj teefcham es tew' pametis,
 No sklaistajahm tu sklaista?
 Waj muhscham tewi saudejis,
 Tew', kas man firbi faista?
 Al pukihht, zil man tewis schehl,
 Nahz mihla, nahz pee manim wehl!

Wehl tawa balss man firbi flau
 Ka debefs lohktu flana;
 Ne-aismirstami firbi swan'
 Tas wahrds: „es buhschu tawa.“
 Al pukihht u. t. pr.

Taws waigs wehl manim parahdahs
 Ka spohscha swaigsne migla;
 Al laid, lai tas man usfmaidahs
 Ka rihta faule schigla.
 Al pukihht u. t. pr.

Pa kaln' un leiju melleedams
 Es tewi atrast steigfchu;
 Un ne-atradis, — fehrodams
 Scheit jawu zeku beigfchu.
 Al pukihht u. t. pr.

Behrsinsch.

Athilbedams redaktehrs Ernst Plates.